

AKTUALNO Vprašanje

Novi zakon o delovnih razmerjih velja od začetka letosnjega leta. Ta zakon prilagaja urejanje delovnih razmerij pojem delavskega upravljanja, s svojimi posameznimi določili pa globoko posega v delo gospodarskih organizacij oz. v življenje kolektivov.

Zato pa je nujno, da se lotimo sistematičnega, temeljnega proučevanja zakona, da bi ga mogli začeti takoj tudi ustrezno uresničevati. Resda nas pri tem ovira to, da pristojni organi še niso iz-

dali nekaterih dodatnih predpisov in navodil, vendar kljub temu lahko zakon že proučujemo in pripravljamo njegovo uresničevanje.

V nekaj primerih so delavski svetlji v smislu zakona že osnovali svoje komisije za sklepanje in razreševanje delovnih razmerij ali pa se na to pripravljajo. Polurnega plačanega odmora med delom pa marsikje še niso uvedli, ker se vodstva podjetij bojijo, da bi s tem ogrozili uresničevanje plana. Seveda je pri tem hkrati treba mislit na izpopolnjevanje organizacije dela. V posamez-

nih podjetjih opozarjajo zlasti na to, da bodo imeli preglavice spričo omejitve nadurnega dela. Iz nekaterih sindikalnih organizacij pa je slišali predloge, naj bi tudi zbori proizvajalcev razpravljali o uresničevanju tega zakona. Med drugim naj bi zbori proizvajalcev pomagali izbrusiti tudi enotnejša merila v okviru občin oziroma okraja glede določevanja letnega dopusta (iznad minimalno določene dolžine).

Z.

Že kopica nagrad za naročnike

Se nekaj tednov, pā bo žreb iz vrst tistih naročnikov, ki bodo doletje vplačali vsaj polletno naročnino na »Glas Gorenjske« (300 din) izbral na tradicionalnem nagradnem žrebanju srečne dobitnika.

MED GLAVNIMI DOBITKI STA KOLO IN RADOV APPARAT

Ze doslej pa so prispevala mnoga darila naslednja podjetja:

»Jelen«, Kranj — steklenico likerja in steklenico vina; »Vino«, Kranj — 10 steklenic vina; »Peko«, Tržič — en par moških čevljev; tovarna mila »Oven«, Kranj — 6 kg Oven mila; Društvo upokojencev, Kranj — steklenico likerja; »Gorenja«, Kranj — en par otroških sandal in en par ženskih plesnih čevljev; »Predilnica« Be-

AKTUALNO Vprašanje

GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XI., ST. 8 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 31. JANUARJA 1958

„Iz našega kraja“

»Predlagajmo raje kandidata iz našega kraja, ki ga bolj poznamo!« Take pripombe slišimo v tem predvolilnem času na nekaterih zborih volivev, še pogosteje pa v ožjem krogu, potem ko se z zborov volivcev razbajamo po domovih.

Ker je stvar prav v teh dnevih zelo aktualna, skušajmo vsaj bežno premotriti, če so taki predlogi vedno umestni in koristni in ali jih je sploh moč v večini primerov uresničiti.

V celotnem kranjskem okraju bomo izvolili v oba zbora Zvezne in Republiške ljudske skupščine vsega skupaj 25 poslancev. V Zvezni zbor bo volila vse Gorenjska samo dva poslance. Vsi gorenjski proizvajalci, razen kmetijev, bodo imeli v Zveznem zboru proizvajalcev tri zastopnike. Enega samega poslance iz kmetijstva pa bodo v ta organ volili vse kmetijski proizvajalci s celotnega področja Gorenjske, Notranjske, Dolenjske in Primorske. Tudi volilni okraji za Republiško skupščino so dokaj obsežni. Torej vsak kraj tudi praktično ne more imeti svogega poslance.

Razen tega pa tudi iz drugih razlogov to ne more biti odločjoče merilo pri izbiri kandidatov. Pri izbiranjih ljudi za poslanske kandidate prav gotovo ne more biti naročneje to, od kje je kandidat doma, marveč pozitiven odnos posameznika do naše družbene stvarnosti, njegova družbena razgledanost in sposobnost za konstruktivno sodelovanje pri vsestranskem razvijanju naša družbe. Samo tak poslanec bo v skupščinskih klopek lahko koristil celotni jugoslovanski skupnosti in s tem tudi svojemu ožjemu kraju. Zato pa so težje po tem, da bi izbrali kandidate le iz »našega kraja« ne samo praktično neuresničljive, marveč so tudi ikdajive, demagoške. Naša domovina ni samo vas ali občina, niti ne samo Gorenjska in Slovenija, marveč celotna Jugoslavija. Od razvoja te celote pa je odvisen tudi razvoj posameznega kraja, ki sam zase, osamljen, ne bi mogel priti nikamor naprej.

Hkrati se ponekje slišijo tudi pripombe o številu kandidatov. V veliki večini primerov so že družbene organizacije in zbori volivcev dali več predlogov kandidacijskim konferencam, tako da bodo volivci lahko izbirali med več kandidatih. V nekaj primerih pa je posamezne aktiviste začele »skrbeti za demokracijo«, češ da tam, kjer bi bil na listi en sam kandidat, »ni možna demokratična izbiča«. Takšno pojmovanje demokracije pa v marsikatem primeru odpira tudi dokajen formalizem. Demokracija ni sama sebi namen, marveč je sredstvo, ki omogoča družbeni razvoj. Iz tega izhodišča moramo ocenjevati tudi kandidacijske liste. Volivce pri nas niso bitka za glasove med posameznimi kandidati iz raznih političnih strank, marveč pregled dosedanja poti in napotila volivcev za nadaljnji družbeni razvoj. Na kandidacijske liste postavljamo take ljudi, od katerih pričakujemo, da bodo lahko kar največ prispevali k temu razvoju s svojim konstruktivnim sodelovanjem v skupščini. To je naše merilo pri izbiranjih kandidatov. Zato ni prvenstvene važnosti število kandidatov v posamezni volilni enoti, marveč njihova kvaliteta. Kjer pa volivci smatrajo, da bi kazalo kandidati ţe koga, ki bi ustrezal tem merilom, lahko seveda to vsekakor storijo.

K. M.

Veselje na Šmarjetni gaci

Dopoldan in popoldan je vsak dan na Šmarjetni gori pravi živ-žav. Odlične snežne razmere so navdušenim sankačem več kot dobrodoše. Drug za drugim s precejšnjo brzino drve po gladki strmini in uživajo v prijetni vožnji. Novo ustanovljeni sankački klub v Kranju pa je z uspehom preteklo nedelje priedel tudi propagandne sankačke tekme s Šmarjetno goro. Tekmovalci si žele, da bi bilo takih prireditve še več in da bi letosnjem zimu, ki nam je dala dovolj snega, čim bolj izkoristili.

PREDVOLILNE PRIPRAVE

Prvi zbori volivcev so končani

Te dni se sestajajo kandidacijske konference

Zivljenje v vseh krajih Gorenjske je v teh dneh pred volitvami precej živahnno. Prebivalci so se zbirali na zborih volivcev, ki so se pred dnevi po vseh krajih že končali. Povsod so izbirali delež za kandidacijske konference, na katerih bodo predlagali kandidate za volitve v Zvezno in Republiško skupščino.

V KRAJSKI OBČINI ZELJU POZNATI PERSPEKTIVNI PLAN

V kranjski občini so bili zbori volivcev razmeroma zelo dobro obiskani, predvsem še po nekaterih vseh — Šenčur, Jezersko, Kokrica. Slašča je bila udeležba na zborih volivcev v mestu Kranj. Volivci so razpravljali predvsem o komunalnih vprašanjih, na kmetijskem področju o davkih itd. V Zabnici so se zavzemali za dograditev ceste Škofja Loka—Kranj in sprejeli rezolucijo, v kateri zahtevajo popravilo ceste in ureditev vode, ki teče skozi vas. Na Rupi so volivci kritizirali trgovino. Po nekaterih krajih, predvsem v Zabnici, Mavčičah, Podblici, Naklemu itd. pa so grajali dosedanje delo poslancev, ki v svoji mandatni dobi niso nikoli obiskali volivcev. Zeleli pa so, da bi poznali 5-letni perspektivni plan občine. Na zborih volivcev so govorili tudi o nekaterih posameznikih, ki naj bi jih predlagali na kandidacijskih kon-

ferencah. Med drugim so govorili o Borisu Žihelu za Zvezni zbor in Dragici Rome ter Danini Gril za Zvezni zbor proizvajalcev. Za Republiški zbor so govorili o Tonetu Fajfarju, Martincu Koširju, Smilju Gostišu, Miranu Košmelju in Slavici Zirkelbahovi, za Republiški zbor proizvajalcev pa o Tonetu Seljaku, Stefanu Kadoču, Stanetu Božiču, Ivanu Bečanu, Miletu Vozlju, Tinetu Klemenčiču, Milki Kovačevi, Angeli Boštjančičevi, Peperi Ježevi, Mariji Strajnerjevi in še o mnogih drugih. Za kmetijske skupine so volivci precej govorili o Maksu Kermelju in Tonetu Hafnarju. Precej so se navduševali tudi za Vinka Hafnerja, ki pa bo kandidiral v zgornjem delu Gorenjske.

RESOLUCIJA ZA POPRAVILNO CESTE ŠKOFJA LOKA—KRAJN

Na zboru volivcev v Škofji Luki so volivci med drugim zahtevali, da bi čimprej popravili cesto Škofja Loka—Kranj in poslali rezolucijo o tem na vse odgovorne forme. Razen tega so razpravljali tudi komunalnih vprašanjih — o popravilu mostov, potov, po nekaterih krajih (Moškrin, Stara Loka) so razpravljali o zatiranju kolodrskega hrošča in drugih problemih kmetijstva. Na zboru volivcev Gošenščiš — Reteče in Trata so izvolili vodovodne skupnosti, ki naj bi poskrbijo, na Jesenicah.

da se uredi vodovodno omrežje. Na zboru volivcev v Pevnem pa so kritizirali delo krajevnega odbora. Menili so se tudi o posameznikih, ki naj bi jih volili za poslance njihovih krajev. Za zvezni zbor so se navduševali za tov. Boris Žihelj, za Zvezni zbor proizvajalcev so se volivci menili o tov. Ladu Logarju, za Republiški zbor o Svetu Kobalu in Francu Križaju, za Republiški zbor proizvajalcev o Pavlu Mraku in drugih.

NA JESENICAH PRVA KANDIDACIJSKA KONFERENCA

Zbori volivcev v jeseniški občini so bili dokaj razgibani. Volivci so razpravljali predvsem o komunalnih vprašanjih, ki tarejo Jeseničane. Na zborih volivcev so izvolili nad 200 delegatov za kandidacijske konference. Volivci so razpravljali tudi o kandidatih, ki naj bi jih predlagali na kandidacijskih konferencah za Republiško in Zvezno skupščino. Govorili so o Vinku Hafnerju, Francu Talarju, Francu Arhu ter Bertiju Brunu, Maksu Dimniku, Ivanu Bertonclju, Jožetu Ulečaru, Mirku Feldinu, Jožetu Bregantu, Ivanu Peterlenju in drugih. Prvi dve kandidacijski konferenci sta bili na jeseniškem področju v četrtek popoldne, ostali dve pa bosta danes, v petek, vodovodne skupnosti, ki naj poskrbijo, na Jesenicah.

Lj.

RAZGOVORI PRED VOLITVAMI

Trgovina in obrt naj bi uporabljali več kreditov

Prvi zbori volivcev po vsej Gorenjski so končani. Volivci so izbrali delež za kandidacijske konference, ki bodo v teh dneh. Na zborih volivcev so volivci podrobno govorili že tudi o posameznikih, ki naj bi jih predlagali kot kandidate na kandidacijskih konferencah za Republiško in Zvezno skupščino. V Kranju pa se menili, da bi med drugimi predlagali kot kandidate za Republiški zbor proizvajalcev Antona Seljaka in Staneta Božiča iz »Iskre«, Stefana Kadoča iz »Kovinarja« in Ivana Bečana iz »Agroservisa-Kranj«.

Vsem štirim smo zastavili naslednje vprašanje:

—Kako naj bi v prihodnje razvijali obrt in trgovino na Gorenjskem in kaj naj bi občine storile za nadaljnji razvoj trgovine in obrti?

Tovariš Anton Seljak nam je med drugim povedal tole: »Trgovska podjetja bodo vsekakor morala bolje urediti svoje lokale in nuditi sodobnejšo postrežbo. Kolikor pa bo trgovina uspela opraviti svojo nalogo, je v največji meri odvisno od trgovskih podjetij samih. Občinski ljudski odbori bodo lahko pomagali, po mojem mnenju, le s krediti. Kaj več kot to, da bi jim nudile občine kredite z ugodnimi pogoji, naj bi trgovine ne pričakovale. Krediti, ki so že doslej na razpolago, pa niso bili nikoli povsem izkorisčeni. Nekatere trgovine še

slabo gospodarijo, kar se kaže predvsem pri odločjanju o tem, v katere namene naj bi uporabljati sredstva (po nekem prav zato nimajo sredstev v lastnih skladih). Nikakor pa trgovine ne bi smele odplačevati kreditov na račun zviševanja cen. Prav bi bilo, da bi tudi industrijska podjetja ustanavljajo svoje prodajalne, da bi bilo tako pri prodaji čim manj posrednikov.

Tudi sredstva, namenjena razvoju obrti, lani niso bila docela izkorisčena, čeprav so potrebe v obrti precejšnje. Vsekakor bo treba stremeti za tem, da se obrti s smotrnim davčno pollikom omogoči čim boljši razvoj. Obrtni obrati naj bi se razvijali v tej smeri, da bi izboljševali organizacijo dela, mehanizacijo in tako pocenili storitve. Ne bi pa kazalo, da bi se popolnoma preusmerili v industrijsko proizvodnjo. Ob ustanavljanju stanovanjskih skupnosti pa bo treba še posebej misliti na ustanavljanje uslužnostnih obratov.

—Trgovina naj bi izboljšala postrežbo,« je dejal tov. Stane Božič. »Treba bo misliti na sodobnejše načine postrežbe — morda na samopostrežbo. Trgovina si bo moral najprej pridobiti zaupanje potrošnikov, kar pa bo lahko dosegla le z dobro postrežbo. Občinski ljudski odbori naj bi trgovini omogočili nabavo ustreznega inventarja, ki ga sedaj skoraj nikjer nimajo. Hkrati pa bo moral trgovina bolje gospodariti s sredstvi in si ustvariti tudi

lastne skладe. Tudi število trgovskih lokalov ne ustrezajo potrebam. Treba bo graditi nove, moderne trgovske lokale, kar pa naj ne bi šlo na račun potrošnikov. Tudi izbiro bo treba poprestiti. S tem v zvezi bo treba ustanavljati tudi nekatere popolnoma nove specjalizirane trgovine. Večji industrijski centri n. pr. še vedno niso v zimskem času preskrbljeni z zelenjavno. V trgovini je še vedno premalo konkurenco in predvsem — preveč posrednikov. Treba bo poskrbeti, da bo pot izdelka od proizvajalca do potrošnika čim krajša. Zato naj bi tudi industrijska podjetja in kmetijstvo posestva odpirala svoje prodajalne.

O tem, da bi zavirali razvoj obrti, bi bilo pogrešno govoriti, kajti industrija ne more nikoli nadomestiti obrti. Z razvojem industrije in tehnike se odpirajo obrti celo nova še nepoznana področja. Kdo bo n. pr. popravil sodobne gospodinjske pripomočke (sesalce za prah, hladilnike itd.). Morda bi kazalo, da bi v okviru industrijskih podjetij, »ki se ukvarjajo s sorodnim proizvodnjenim procesom, uredili razne servisne delavnice. Vsekakor bo treba razvijati predvsem nekatere vrste obratov in urediti, da bodo le-ta primerno obdavčena in stimulirana.« Tovariš Stefan Kadoč in Ivan Bečan pa sta bila zadržana (tov. Kadoč je bil na kongresu LMK v Beogradu) in nam zato nista mogla odgovoriti na vprašanje.

Lj.

TE DNI PO SVETU

Indija je v nedeljo praznovala svoj Dan republike. Ob tem narodnem prazniku je tudi indijski veleposlanik v Beogradu Radžašvar Dajal priredil v svoji rezidenci svečan sprejem, kamor so bili povabljeni številni politični, kulturni in javni dejavniki.

Sestanku Sveti Bagdadske zveze, ki se je začel v ponedeljek v Ankari, prisijojo večji pomen kakor prejšnjim konferencem te blokovske organizacije. Vzrok je v tem, da so ZDA, ki niso članica te zveze, poslale tokrat na sestanek zelo močno »opravljeno« delegacijo z Dullesom na čelu.

Dan poprej so neznanici vrgli bombo na ameriško veleposlanstvo v Ankari in na ameriško knjižarno. V času napada je bil v poslopuju ameriškega veleposlanstva ameriški zunanjji minister Dulles.

V New Yorku se je v ponedeljek sestala Komisija OZN za znanstvena vprašanja ter sestavila poročilo o posledicah atomskega sevanja. Prva seja Komisije bo javna, vendar bo njeno delo, ki bo trajalo predvidoma 5 tednov, potekalo »za zaprtimi vrati.«

V Beogradu se je začel v pondeljek VI. kongres Ljudske mladine Jugoslavije. Otvoriti Kongresa so prisostvovali predsednik republike Tito, predsednik Zvezne ljudske skupštine Peter Štaibolt, predsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković ter drugi državni in partijski voditelji. Kongresu prisostvuje 1019 delegatov mladinskih organizacij in predstavniki mladinskih organizacij iz 22 dežel.

V ponedeljek je bil v State Departmentu v Washingtonu podpisani sporazum o kulturni izmenjavi med ZDA in Sovjetsko zvezo.

Vrašanje madžarskih beguncov v Jugoslaviji je v celoti rešeno — sta v ponedeljek izjavila predstavnik visokega komisarja OZN za begunce Bremon in član komisije Zveznega izvršnega sveta za madžarske begunce Slobodan Šakota. Belgija in Švica sta izdali vize zadnji skupini madžarskih beguncov v Jugoslaviji.

V Nikosiji in Famagusti je prišlo v ponedeljek do hudih spopadov med Turki in policijo. Izvzeneli so kot protest proti britanskemu režimu. Demonstracije so se začele, kakor hitro se je po mestih razširila sicer nepotrjena vest, da sta se Velika Britanija in Turčija sporazumeli o razdelitvi otoka. V srditih spopadih je bilo ranjenih 109 ljudi, med njimi 40 Britancev.

V torek se je nadaljeval v Beogradu VI. kongres Ljudske mladine Jugoslavije. Sprejet je bil razglas, s katerim Kongres poziva Ljudsko mladino, naj v čimvečjem številu sodeluje pri gradnji avtomobilske ceste »Bratstvo-enotnost« Zagreb-Ljubljana.

Na VI. kongres Ljudske mladine Jugoslavije so v sredo na dopoldanskem plenarnem zasedanju govorili predstavniki mladine Vzhodne Nemčije, Makedonije, Severne Koreje, Švicce, Madžarske, Albanijske, Sirije in Izraela. To pot je Kongres začel obravnavati predlog novega statuta LMJ.

Predsednik republike Josip Broz-Tito s soprogo je v sredo priredil v Izvršnem svetu sprejem za deležate VI. kongresa LMJ.

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK. / DIREKTOR SLAVKO BEZNİK / UREJAJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNISTVA STEVILKA 397 - TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONDELJKIH IN PETLIKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MESECNA NAROČNINA 50 DIN

LJUDJE IN DOGODKI

Dulles potuje

V zadnjem času se množijo graje na račun toge, nempremčne ameriške zunanje politike. Ves ta kritični ogenj pa se osredotoča na zunanjega ministra ZDA Johna Fosterja Dullesa njemu namreč več ali manj opravljeno pripisuje »zasluge« za takšno nepopustljivo ameriško politiko. Neki znani newyorški časopis je hotel opravljiti Dullesa in ga prikazati v drugačni luči; zato je zapisal, da Dulles ni tako »rog«, kot ga dolžijo, ampak nasprotno, da je najbolj »razgiban« zunanjji minister ZDA. V dokaz navaja dolgo kilometražo Dullesovih potovanj po različnih delih sveta. Pamejni bralci pa se seveda lahko s posmemhom vpraša, ali takšna »razgibana« potovalna strast res lahko do kaže, da se Dulles ne zavzema za nespremenljivo, toga politiko.

Zdaj Dulles spet potuje. Odletel je v Ankaro, turško prestolnico, na zasedanje Sveti Bagdadskega pakta. V svojo potno beležnico bo lahko zaznamoval spet nekaj novih stotin kilometrov, njegova diplomatska torba pa je še vedno napolnjena z listinami enake vsebine. Ameriška politika je, žal, ostala kljub temu še vedno nespremenjena.

V zadnjih dneh se vnovič mnogo govori o sporazumevanju med dvema blokom, o razgovorih med najvišjimi predstavniki Vzhoda in Zahoda, o potrebi popuščanja mednarodne napetosti. In v tem času, ko vesoljni svet pričakuje od najvišjih državnikov dokazov dobre volje, pa Dulles potuje v Ankaro, da bi okreplil eno od vojaških organizacij Zahoda, eno od značilnih posledic in oblik hladne vojne — Bagdadski pakta.

DZDA so sicer samo članica posameznih odborov te vojaško-politične organizacije na Bližnjem vzhodu, niso pa njen polnopravni član. So karok tisti oče, ki sicer noče priznati očetovstvo svojemu nezakonskemu otroku, toda potoma rad izplačuje podporo za njegovo vzdrževanje. Ameriška pomoč v dolarjih je lista iniekcija, ki ohranja Bagdadsko dete pri življenju. Muslimanske države v paktu (Irak, Pakistan, Turčija in Iran) bi sicer rade videlo, da bi ZDA postale tudi polnopravni član te organizacije, saj bi si tako zagotovile ameriško pomoč. Washington pa je previden. Dobro se zaveda, da bi zakonsko priznanje tega deteta nesrečne blokovske politike lahko imelo nepritegne-

postelice pri nekaterih drugih državah Bližnjega vzhoda, ki so sicer naklonjene Zahodu, ne strinjajo pa se z Bagdadskim pakтом (n. pr. Jordanija ali Libanon).

Dulles ostaja zato v Ankari bladec za vsako snubljenje, hkrati pa se dobrika članicam pakta, da bi jih čim bolj tesno privezel za voz ameriške politike. Ponuja jim »simbolično darilo« 10 milijonov dolarjev poleg druge pomoči, in končno — tudi ni mala stvar, da je Dulles sam osebno prišel na ta sestanek. To je prvikrat, da ameriški zunanjji minister prisostvuje sestanku Bagdadske zveze.

Dullesova pot pa s tem še ni končana. V bližnjem programu ima še potovanje na Daljni vzhod, na zasedanje drugega zahodnjanskega pakta — SEATO (pakta za jugovzhodno Azijo). Nato pa se bo ameriški zunanjji minister udeležil še zasedanja Atlantske zveze.

Njegov program je torej spet zelo »razgiban«. Dulles bo potovan, toda njegova politika je slejko prej še vedno natanko na istih pozicijah, kot če bi se sploh ne premaknil iz svoje pisarne v Washingtonu.

Martin Tomažič

kratko, vendar zanimivo

IZOBRAŽEVANJE DELAVEV

V »ISKRI«

Center za izobraževanje v »Iskri« v Kranju bo priredil za delavce podjetja tečaj za srbsko-hrvatsko korespondenco in tečaj za kvalifikacije. Do sedaj je center pripravil že seminar o študiju dela ter jezikovne in stenografske tečaje. Za te seminare in tečaje je med delavci v kolektivu precejšnje zanimanje in bodo verjetno v bodoči pripravili tudi še tečaje iz drugih področij dela.

DRSALIŠČE V STRAZISCU PRI KRAJNU

Ljubitelji drsalnega športa v Kranju bodo od danes dalje prišli na svoj račun. Ročketni klub »Mladost« v Stražišču je namreč odpril na prostrani plošči staciona ŠD »Mladost« drsalisce, ki bo odprt dnevno od 8. do 20. ure. Za konec tedna pa nameravajo, kolikor bodo seveda vremenske prilike dopuščale, prirediti drsalno revijo, ob sodelovanju najboljših slovenskih drsalcev.

KAMNIŠKI NEBOTIČNIK

V nebotičnik na Duplici pri Kamniku so se že začeli seliti prvi stanovci. V osmih nadstropjih je 27 stanovanj, prisilcev pa je bilo seveda štirikrat toliko.

Ker je bilo tudi mnogo prisilcev za samska stanovanja, so v osmem nadstropju vsako družinsko stanovanje dodelili trem samcem, tako da se je vsak vsebil v en prostor. Dvigalo v nebotičniku še ni v obratu, upajo pa, da bo kmalu, prav tako pa tudi vodovod. Zaneskral so še restni pomisliki, ali bodo na Duplici zdali še eno takoj stolpnico.

FOTO RAZSTAVA NA GOLNIKU

Društvo Ljudske tehnike na Golniku je s svojim delom zabeležilo dokaj lepe uspehe. V okviru društva deluje tudi foto sekacija, ki vključuje 15 članov.

V dneh od 19. do 20. januarja so imeli razstavo umetniške fotografije foto kluba Jesenice. Razstavljenih dela — 72 po številu — so razstavljali članji, mladinci in tečajniki. Obisk razstave je bil več kot zadovoljiv. Požrtvovalnost in vztrajnost, ki spremljata foto sekacija LT Golnik, jamčita, da uspehi tudi v prihodnje ne bodo manjši.

Z. S.

GORSKI REŠEVALCI BODO POLAGALI IZPITE

Clani Gorske reševalne postaje Kranj se že nekaj časa pripravljajo na izpite, ki jih bodo pola-

gali iz predmeta »Prva pomoč«. V zvezi s tem bodo imeli več zdravstvenih predavanj. — Prvo takšno predavanje je bilo v četrtek, imeli pa so tudi praktične vaje v obvezovanju. — an

KINO NA JAVORNIŠKIH ROVTHI

Pred dnevi so prebivalci Javorniških rovtov dobili nov kinoprojektor. Kinoprojektor je izdelala kranjska tovarna »Iskra«. Za domačine je bil to velik doodelek. Dosedaj so že dvakrat predvajali filme.

REDKA DIVJAČINA

V gozdovih okrog Izvira Kamniške Bistrice se se zadnja leta razmožili jeleni, tako da jih je zdaj okrog 40. Letos so na zadnjih dneh odstrelili štiri samce. Meso so prodajali v kamniški mesnici po 180 din kg. Kamničani so ga hitro pokupili.

Že kopica nagrad za naročnike

(Nadaljevanje s 1. strani)

— hleb sira; »Oprema«, Kranj — garnitura kuhijskega pribora; Tovarna nogavic Lesce — 2 para perlon nogavic; trgovina »Pri Kranjcu«, Kranj — moško srajce; Jenko Alojz, dežnikar, Kranj — damska dežnik; trgovska podjetje »Elita«, Kranj — termosteklenico v dva črnilnika; Tovarna kos in srpov, Tržič — garnitura poljedelskega orodja in garnituro ročnega orodja; Restavracija in prenočišče »Pri Potiši«, Tržič — steklenico likerja; »Zelenzna« Radovljica — vinski servis; »Tapetništvo«, Radovljica — blazino za stol; hotel »Grajski dvor«, Radovljica — steklenico fruskokorgskega biserja; gostinsko podjetje »Turist«, Lesce — steklenico likerja; gostilna »Potočnik«, Bistrica — litri žganja; gostilna »Marinšek«, Naklo — steklenico likerja; mesarsko podjetje Naklo — 15 klobas; Gorenjska oblačilnica, Kranj vetrni jopič; »Kurivo«, Kranj tono velenjskega premoga; hotel »Evropa«, Kranj — 2 steklenici vina (bakarska vodilica); Brivska-frizerski salon, Kranj — dve hladni odlindulaciji; Mestna slaćiščarna Kranj — torto; trgovska podjetje »Izbira«, Kranj — 2 steklenici desertnega vina; pilarna »Triglav«, Tržič — 2 kom. ploščatih pil in eno trioglate pilo; Ivan Pirnat, Zlato polje, Kranj — mizo s predalom; gostinsko podjetje »Stari Mayer« — eno steklenico likerja in eno steklenico vina; Steklarstvo Kranj — stensko ogledalo; Zadržalna mlekarica Cirče — 1 blok trapist sira; »Planika«, Kranj — en par ženskih čevljev in en par otroških čevljev; Mestna klavirica Kranj — salamo.

Dobitke zbiramo še v januarju in februarju. Podjetja vabim, da sodelujejo v našem nagradnem natečaju. — Pred dnevi pa je povedalo, da je treba mleko oddati do 5. ure, ker ga drugače ne bo jemal. Tako se je tudi zgodilo, kljub dogovoru, da prevozne stroške plačata KZ Naklo in Mlekarica Cirče. Po vsem tem bi zadružniki morali že ob 4. uri zjutraj pripraviti mleko za prodajo, kar je pa le prezgodaj. Razprava je pokazala, da se bo to vprašanje rešilo v zadovoljstvu vseh. Na koncu so volivci pozdravili zamisel, da bodo v Dupljah kupovali meso tudi med tednom in ne samo v petkih in sobotah. Razprava bi bila verjetno še bolj plodna, če bi se zborna udeležila več volivcev. Pričakujemo, da se bodo drugega zborna udeležili tudi volivci, ki so sedaj ostali doma.

naša kronika

NA BLEDU RAZPRAVA O TURIZMU

Na zborih volivcev v blejski občini so prav tako govorili o komunalnih vprašanjih. Volivci so želeli, da bi čimprej uredili vodovod v Bohinjski Beli, Gorjah in Ribnem; v Krnici pa naj bi uredili prostor za pranje. V Ribnem so predlagali, naj bi čimprej popravili poti. Na zborih volivcev na Bledu samem pa so ponekod govorili tudi o razvoju turizma. Volivci so pozdravili predlog, naj bi za Zvezni zbor kandidiral Vinko Hafner. Razen tega so se precej menili tudi o Albinu Jensterlu, mladina pa je predlagala, naj bi za Republiški zbor kandidiral tudi Marjan Rožič.

V RADOVLIŠKI OBČINI — MOSTOVI IN DOMOVI

Volivci v radovljiški občini so se kot drugod v razpravi največ zadržali pri komunalnih vprašanjih. Vpraševali so, kaj bo do graditve nekaterih domov, ki čakajo že več let nedograjeni, n. pr. Dom TVD »Partizan« v Podnartu, Mošnjah. V Otočah so se zavzemali predvsem še za popravilo mosta pri Posavcu. Na zborih so govorili tudi o nekaterih kandidatih — predvsem o Vinku Hafnerju in dr. Mihi Potočniku.

V BOHINJU SLABA UDELEŽBA

Sneg, ki je zapadel ravno v času, ko so bili zbori volivcev, je precej vplival na slabo udeležbo na zborih volivcev v občini Bohinjska Bistrica. Na zborih volivcev so razpravljali največ o samem poteku volitev in o kandidatih, ki naj bi jih volili za poslance v njihovem okraju. Navduševali so se za Vinka Hafnerja, Albinu Jensterla in druge.

V LEŠAH IN NA BREZJAH BI RADI TELEFON

Tudi na zborih volivcev v tržiški občini so volivci govorili o kandidatih za Republiško in Zvezno skupščino. Precej so govorili o Vinku Hafnerju, Rudiju Hrovatiču, Francu Popitu, Jožetu Benedičiču in drugih. Razen tega so razpravljali o izboljšanju električnega omrežja. V Lešah in na Brezjah pa so povpraševali, kdaj bodo dobili telefonsko zvezo z ostalimi kraji.

PREDLOG VOLIVCEV V PODNARTU

V petek, 14. t. m. je bil v Podnartu zbor volivcev, ki se ga je udeležilo okoli 70 volivcev. Izvolili so nov 7-članski krajevni odbor. Nadalje so izvolili delegate za kandidacijsko konferenco. Ob zaključku je bila živahnja razprava o kandidatih. Volivci so priporočali izvoljenim delegatom, naj bi na kandidacijski konferenci za v Zvezno skupščino predlagali predsednika Občine Kranj Vinko Hafnerja, za Republiško skupščino pa dr. Miha Potočnika ali podpredsednika OLO Kranj Ivana Bertoniča - Johana.

PRIDEJO NAJ SE DRUGI

V petek, 14. t. m. je bil v Dupljah zbor volivcev. Po končani izbiri kandidatov so nekateri volivci hoteli dobiti odgovore na svoja vprašanja. Zlasti jih je zanimala prodaja mleka. Do sedaj je prevoznik mleka pobiral v zbiralcnicah mleka običajno od 6. do 6.30 ure. Pred dnevi pa je povedalo, da je treba mleko oddati do 5. ure, ker ga drugače ne bo jemal. Tako se je tudi zgodilo, kljub dogovoru, da prevozne stroške plačata K

Seja ObLO Jesenice

Usmeritev k odločnejšemu urešnjevanju nalog

Razprava o predlogih volivcev - Željá več kot sredstev - Najnujnejše: šoli v Zabreznici in na Koroški Beli ter osemletka, tržnica in mlečna restavracija na Jesenicah - Če bi se ljudski odbor že prej tako zavzemal za ureditev problemov, bi bilo že marsikaj storjeno

Dnevní red, ki sta ga občinski zbor in zbor proizvajalcev ljudskega odbora Jesenice obravnavala na ponedeljekovi seji, je obsegal kar 16 točk. Cepav odborniki pri nobeni točki niso kar tjavili dvigali rok, marveč so trezno presojali vsak problem, predno so se odločili za ali proti. so vendarle najdlje govorili o objektih, ki naj bi jih gradili letos. Predlog, ki ga je predložil Svet za gradbene in komunalne zadeve, je spričo potreb dokaj skromen, toda v primerjavi s predvidenimi razpoložljivimi sredstvi vendarle zelo obsežen. Končnih podatkov o svojih letošnjih dohodkih občina še nima. Zato odborniki niso mogli dokončno sklepiti o razdelitvi skladov. Zmenili pa so se za najvažnejše, za najnujnejše, od česar, kot so rekli, ne bodo smeli odstopiti. Med take probleme pa spadajo šola v Zabreznici in na Koroški Beli ter osemletka, tržnica in mlečna restavracija na Jesenicah. Skupna investicijska vrednost teh poslopij bi znašala kakih 420 milijonov dinarjev. Za dela v letošnjem letu bi potrebovali 253 milijonov. Ker pa viri sredstev še niso natanko znani, bodo o vseh teh problemih še razpravljali na prihodnjih sejih.

Na skupnih sejih obeh zborov pa je ljudski odbor razpravljal tudi o predlogih, ki so jih dali volivci na prejšnjih in sedanjih zborih. Gre večinoma za komunalne potrebe. V Podkorenju predlagajo gradnjo ceste na Suhej in regulacijo tamkajšnjega hidroturnika. V Kranjski gori želijo razen drugega izboljšati javno razsvetljavo, v Dovju so se zavzeli za kanalizacijo in regulacijo potokov, predlagajo pa tudi povečanje pokopališča. V Mojskrbi želijo dograditi krožni vodvod in občinsko stanovanjsko stavbo, popraviti gasilski dom in letno kopališče. Takih predlogov in želja volivcev je mnogo, iz vseh krajev, od Planice do Žirovnice. Odborniki so na seji ugotavljali, da so volivci večinoma že sami izločili

tisto, kar ni res nujno in da so ponekod tudi sami opravili manjša dela in se niso obračali na občine.

Razprava o tem je bila zelo živahnja. Toda nazadnje je ljudski odbor ugotovil, da občinska sredstva ne bodo zadostila za zadovoljitev vseh teh potreb, odborniki pa so smatrali, da bi kaže hkrati z že dostavljenimi predlogi proučiti celotne komunalne potrebe. Sredstva za razna komunalna dela pa naj bi, če je le moč, dodajevati krajevnim odborom, ki bi jih, kot so zatrjevali odborniki, celo bolj previdno in pametno uporabljali in bi jih z lokalno pobudo še povečevali. Na prihodnjih sejih, ko bodo že jasneji računi in zmogljivosti posameznih skladov in ko bodo zbrali še druge želje in potrebe volivcev, ko bodo pretresali celotne potrebe občine

tudi s področja turizma, trgovine, zdravstva itd. bodo skušali izluščiti najnujnejše potrebe in vskladiti želje z možnostmi. Seveda bodo s svojimi zaključki seznanili tudi prihodnje zbrane volivcev, ki naj potem povedo končno besedo.

Občinski ljudski odbor je na tej seji odločnejšje pogledal na problematiko, ki je bila prej skoraj določena ob stran. Pravilno je na seji ugotovil eden izmed diskutantov, ki je dejal, da se ne bi nakopčilo toliko problemov, če bi že prejšnji ljudski odbor bolj prisluhnih volivcem in problematiki, ki se jo je zato nabralo toliko, da je ni moč zdaj na hitro v celoti urediti.

Na ponedeljekovi seji je Občinski ljudski odbor imenoval ing. Matka Hafnerja za novega glavnega direktorja Železarne Jesenice.

K. M.

Občine se usposabljam za prevzem novih pristojnosti

Cepav so volitve v Zvezno in Republiško ljudske skupščino osnovno vprašanje, o katerem razpravljajo na vseh sejah in sestankih, posvečajo na Gorenjskem precejšnjo pozornost tudi urešnjevanje novega zakona o prenosu nekaterih pristojnosti na občine. Tudi to vprašanje in problemi, ki se porajajo krog njega, je pomembno in ga ne kaže podcenjevati, zlasti če hočemo, da bodo občinski ljudski odbori sposobni za takojšnje urešnjevanje novih zveznih in republiških predpisov o pristojnosti občinskih ljudskih odborov.

V zvezi s tem sta pred OLO in občinskimi ljudskimi odbori dve nalogi, in sicer organizacijska prevedba uslužbencev in formiranje služb, ki preidejo v pristojnost občinskih ljudskih odborov; to so predvsem vse inšpekcije, razen solskih. Tu pa so nastale težave, ki gredo v dve smeri: predvsem gre za vprašanje kadra, in pa, kako se bodo odbori, sveti in drugi organi spoznali z gomilom novih predpisov.

V zvezi s pomanjkanjem kadra je najbolj pereče v jeseniški občini, kjer primanjkuje 14 ljudi, dalej v Cerkljah in v občini Poljanske ter Selške doline. Občinski ljudski odbori so se na prevzem novih služb in pristojnosti pripravljali že nekaj časa, zato je tudi večina pripravljena za takojšnje urešnjevanje novih predpisov. Najteže bo formiranje finančne, tržne in gradbenih inšpekcij ter inšpekcije dela. Manj težav bo s formiranjem kmetijske in veterinarske inšpekcije, ker je večina občin že imela veterinarje in agronom.

Posebna komisija, ki je obravnavala to problematiko in tudi pripravila shemo, kako naj bi ta služba za posamezna področja delovala, je že kontakta delo. Vprašanje so začasno uredili na ta način, da bodo uslužbenci posameznih inšpekcij pri močnejših občinah pogodbeno opravljali inšpeksijsko delo še v sosednjih občinah. Inšpektorji občine Kranj bodo pogodbeno opravljali delo še za občino Cerkle, inšpektorji ObLO Skofja Loka pa za občine Poljanske in Selške doline.

Drugi problem, to je vprašanje spoznavanja novih predpisov pa bodo uredili tako, da bodo izdali poseben priročnik, v katerem bodo na praktičen način prikazane vse pristojnosti organov občinskih ljudskih odborov in organov OLO. Predlog za izdajo takega priročnika so dali tajniki OLO, na posvetovanju v Ljubljani. Kranjski okraj je že pred leti izdal poseben priročnik za uporabo vseh predpisov in pristojnosti ljudskih odborov. Novi priročnik bodo še izpopolnili, tako da bo iz njega razvidno točno, za kateri predpis je pristojen ta ali oni upravni organ, svet ali zbor. V njem bodo prikazane pristojnosti s približno 600 predpisimi, vseh predpisov pa bo okrog 2000. Prvi del priročnika, ki bo obsegal okrog 200 strani, je že v tisku. Zanj je precejšnje zanimanje široko po Sloveniji. Doslej se je prijavilo preko 1650 naročnikov, in sicer brez kranjskega okraja. Tak priročnik bi koristil tudi podjetjem, ustanovam in šolam, saj bo omogočil vsem organom, da se spoznajo s svojimi pristojnostmi, posebno še sedaj, ko so dobili veljavni novi odloki.

—k

Novi hišni sveti v kranjski občini

Tudi doma gre naprej

Klub pomanjkljivostim je letošnja bilanca uspešnejša od lanske

Kranj, 30. januarja. — Danes so bile v kranjski občini zaključene volitve hišnih svetov. Cepav se je tudi letos primerilo, da se ponekod volitve zaradi pomanjkljive udeležbe niso mogle izvesti, so bile razprave na zbranih vendarle živahnejše od lanskoslovenih. To velja zlasti za zbrane v novih kranjskih naseljih na Zlatem polju in na Pianini.

Na teh območjih so bili volilni zbori zelo živahni. Stanovalcji so spričo najrazličnejših pomanjkljivosti, ki so še v njihovih naseljih — pomanjkljive komunalne naprave, slaba izvedba itd. — precej govorili o vsem tistem, kar bi bilo še poirebno urediti. Sredstva, s katerimi razpolagajo hišni sveti, seveda, za zadovoljitev vseh teh zahtev še zdaleč ne zadoščajo. Klub temu pa bo vendarle treba postaviti začitne ograje na strehe. Tako je predpisano tudi z zakonom. Sicer bodo ob vsakem snegu otroci, ki se igrajo ob hišah (ker otroškega igrišča pač ni), v nevarnosti, da jih podsuje plaz. Res ne bi smeli dopustiti, da bodo ta dela opravljena še po nesreči! Prav tako novi bloki v Kranju po večini nimajo strzelovodov. O njih se sicer govorji že nekaj let, a se ne nabavijo, ker doslej niso srečo še niso bili potrebni.

S sredstvi hišni sveti doslej ne razpolagajo povsem samostojno. O njih uporabi odloča komisija pri Svetu stanovanjske skupnosti. Razpravljati ni bilo brez razloga povedano, da bi bila v primeru, če bi s sredstvi razpolagali hišni sveti bolj samostojno, preneskatera dela hitreje opravljena in da bi se povečala tudi kontrola nad kakovostjo obrtniških izdelkov in uslug, ki doslej niso najboljši.

Kdo bi naštrelal še kopico drugih drobnih zadev, o katerih so govorili na zbranih. Osnovno je, da ljudje vse bolj spoznavajo, da se jih nimajo samoupravnih organov ne da reševati, da gre torej tudi doma samoupravljanje — nekje hitreje, druge spet počasneje — svojo pot na prej.

Tudi če metar še tako geize...

Telegram mora priti čimprej v roke tistem, na kogar je naslovjen.

Lahko je to reči, toda pri 15 °C pod nišlo ni to nič kaj prijeten posel. Toda za raznašalca tudi sneg in mraz ne smeta biti ovira. V Kranju pa se že kar dobro počuti, čeprav je še nekaj dni, kar je zapadel sneg. Na ulicah kmalu ne bo več sledu o

snežni odeji in »Moped« je raznašalcu kaj hitro bil v veliko korist.

V teh dneh, ko bi vsi najraje sedeli v toplem zapečku, tovariš Semen že v zgodnjih jutranjih urah lepi lepake na oglašne

mednarodne sankaske tekme, ki bodo na Bledu, seveda, že bodo tudi gostinci zmerni s svojimi cenami.

deske. Pisane reklame pa nas kaj hitro zvabijo na sneg. In lepak, ki ga pravkar lepi, bo prav gotovo marsikoga zvabil na I.

Na cestah je dela vedno več kot preveč. Vendar je poleti na svežem zraku delo še kar prijetino, drugač pa je pozimi, ko se je treba boriti s snegom, ledom in mrazom. Zato smo cestari lahko hvaležni, da so letošnjo zimo tako hitro očistili ceste snega in omogočili promet, čeprav imajo še vedno dovolj dela s poledenjem snegom, ki smo ga shodili po cestah, ulicah in pločnikih.

FaBo

Socialno-varstvena služba je v občinah še šibka

V ponedeljek je bila v Kranju 2. redna seja Sveta za socialno varstvo pri OLO Kranj. Člani sveta so se menili o programu dela sveta za bodoče delovno leto. Ker občinski sveti za socialno varstvo nimajo dovolj povezave s terenom, čemur je med drugim vzrok tudi v tem, ker manjka kadra, so sklenili, da je treba začeti sistematično usposabljati referente za socialno varstvo pri občinskih ljudskih odborih. Iz poročila o delu in stanju socialne službe po posameznih občinah je razvidno, da je bilo pomanj-

NAS NAROČNIK PREJEL ZAVAROVALNINO
Državni zavarovalni zavod, podružnica Radovljica nas je obvestil, da je nakazal ženi naročniku »Glas Gorenjske«, Franca Paplerja iz Bistrice p. Tržič, ki se je smrtno ponesrečil 20.000 dinarjev zavarovalnino.

Vse naročnike »Glas Gorenjske« opozarjamo, da so zavarovani, če imajo vplačano vsaj mesečno naročino (50 din) vnaprej:

za primer smrtnne nezgode za 20.000 dinarjev; za primer trajne nesposobnosti za delo za 40.000 dinarjev.

KZ Trebija pojasnjuje

Zakaj most v Podgori še ni dograjen

V Gorenjskih bodicah z dne 17. januarja smo kritizirali KZ Trebija, ki je prevzela gradnjo mostu v Podgori v Poljanski dolini. Gradnja tega, za tamkajšnji okoliš pomembnega objekta, se vleče že več let. Medtem pa smo prejeli od KZ Trebijje dopis, ki pojasnjuje nekatere vzroke, zaradi katerih je prišlo do zastoja pri omenjeni gradnji.

—Gradnja mostu v Podgori se res vleče že več let in bi najbrž sploh zaspala, če ne bi bila posegla vmes Kmetijska zadruga. Leta 1955 je gradbeni odbor skupno z organi ObLO Gorenja vas začel graditi oporni zid za most. Izkazalo pa se je, da se je gradnja začela brez potrebnega dovoljenja in načrtov, zato so bila tudi vna nadaljnja dela na tistem mestu ustavljeni.

—Gradnja mostu v Podgori se res vleče že več let in bi najbrž sploh zaspala, če ne bi bila posegla vmes Kmetijske zadruge, čeprav to ni bila njen dolžnost, je bil sestavljen načrt in določena lokacija. Hkrati je bilo izdano tudi gradbeno dovoljenje. Za gradnjo mostu je bil s domogo predsednika ObLO Gorenja vas zagovorjen tudi znesek milijon dinarjev; ta postavka je bila vnesena tudi v občinski proračun za

leta 1957. Ker je bil proračun sprejet in ker je bilo gradbeno dovoljenje izdano, je začela zadruga z gradbenimi deli leta 1957. Ko so bila končana betonska dela in je zadruga zahtevala plačilo, je dobila odgovor, da je bil znesek milijon dinarjev črtan iz proračuna. To pa je bil tudi dovolj pomemben razlog, da so bila gradbena dela ukinjena. Ce bodo letos vsa že storjena dela plačana in če bo odobren ostali del sredstev za dokončno dograditev mostu, bo zadruga z deli nadaljevala takoj spomlad.

Glede očitka, da je prodajala likalnike dražje kot so v Skofiji Loki, pa pravi KZ Trebija v svojem dopisu tole:

—Likalnik, ki stane v Skofiji Loki 1.600 dinarjev, tudi pri nas nì bil dosti dražji. V tem primeru gre za manjši likalnik. Likalnik, ki velja pri nas 1.920 dinarjev pa je večji in težji in je njegova grosistična nabavna cena 1.670 dinarjev. Cena tega likalnika tudi v Skofiji Loki ni dosti nižja, saj imajo skofjeloške trgovine enako, če ne večjo režijo. Koliko velja tak likalnik v Skofiji Loki, se pa nismo pozanimali.

STEVILKE TELEFONOV PODJETJA »GORENJSKI TISK«, KRAJN: DIREKTOR, GLAVNI UREDNIK IN UREDNIŠTVO 397, RAČUNOVODSTVO IN OGL. ODD. ČASOPISA 475, TEHNIČNA PISARNA 190.

Gorenjski obveščevalec

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLEDI

Pravilnikom malih oglasov ne objavljamo pred vplašilom. Cena malih oglasov je: Preklic 20 din., izgubljeni 10 din., ostalo 12 din. ob besede. Naročniki imajo 20% popusta.

TELEFONSKA STEVILKA NAROČNIŠKEGA IN OGLASNEGA ODDELKA JE: Kranj 475

Od 12. do 14. januarja 1958 je bilo izgubljeno kompletno rezervno avtomobilsko kolo. Poštenega najditev prosimo, da o najdbi sporoči Reševalni postaj Škofja Loka.

Uro sem pozabil 10. januarja v telovadnici osnov. šole Kranj. Poštenega najditev naprošam naj jo proti lepi nagradi vrne na naslov Stajer, Huje 32, Kranj.

Uro sem našla na cesti v Hrastju. Lastnik jo dobri v Hrastju 17.

Cenjenim strankam sporočam, da imam novo telefonsko številko 774 in ne več 483. — Pirnat Ivan, mizarstvo, Zlato polje 6, Kranj.

Prodam 12 tednov brej svino — Draksler Janez, Drulovka 8.

Prodam skoraj novo klavirsko harmoniko znamke »Hohner«. Ima 80 basov in 44 registrrov. Naslov v oglasnem odd.

Prodam smuci dolžine 180 cm. Naslov v oglasnem odd.

Prodam stružnico za železo, uporabljivo tudi za les, vodno črpalko in ročno siamoreznicno. — Omejc Ivan, Zg. Bitnje 108, Zabnica.

Prodam ročno siamoreznicno. — Sp. Bitnje 25, Zabnica.

Prodam kravo, ki bo trčeli teletia 10. februarja, težko 400 kg in vprežne sani z usnjeno streho (kočijo) v zelo dobrem stanju. — Langus Ivan, Ljubno 27, Podnart.

Prodam 2 gnojnični pumpi in 40 gostilniških stolov. — Sorn Lože, P. Radomlje.

Po ugodni ceni prodam ali zamenjam za drva lepe, dobra obranjene vprežne sani oblike zapravljevčka. — Hrovat Pavel, Jesenice, Gospodetska 41.

Prodam dobro obranjeno šivalni stroj znamke »Pfaff«. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodam peč na žaganje. — Labore 27, Kranj.

Ugodno prodam spalnico iz trdega lesa: 2 omari, 2 postelji z vložki, 2 nočni omarici in mizo. — Likovičeva 1, Slovenski Javornik.

Po ugodni ceni prodam pohtivo za samko sobo: kuhinjsko mizo in 2 stola. Naslov v ogl. oddelku.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam šivalni stroj »Singer« z okroglim čolničkom, ki siva, veze in krapa, v zelo dobrem, skoraj novem stanju. — Reginčeva ul. 6, Kranj.

Dekle zaposlena na dve izmeni dobi stanovanje v Kranju. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam šivalni stroj »Singer« z okroglim čolničkom, ki siva, veze in krapa, v zelo dobrem, skoraj novem stanju. — Reginčeva ul. 6, Kranj.

Dekle zaposlena na dve izmeni dobi stanovanje v Kranju. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Prodam sobno mizice in 2 stola, orehov furnir — nerabilno. Naslov v oglasnem odd.

Naloge Svobod in prosvetnih društev v luči Kongresa

Kakor kongres sam predstavlja le neko popolnješo analizo vsega dosedanja dela od jeseniškega kongresa dalje, analizo razvoja in sprememb, ki so nastale na celotni fronti našega družbenega dogajanja, zlasti pa v razvoju odnosov, ki se nanašajo na zavest človeka, tako tudi ne moremo govoriti o naloga, ki jih je postavil kongres, da so nekaj povsem novega, temveč pomenijo le nadaljevanje vsega dosedanja dela v sedanjih razmerah. Kongres je torej ocenil današnjo situacijo in je dal tej ustrezne perspektivne in konkretnje naloge. Ali, kakor je rekel na kongresu tov. Boris Žihelj, da je danes »naloge Svobod in prosvetnih društev prvenstveno v tem, da to stremljene (po izobrazbi in uveljavljanju v kulturnem dogajaju neposrednih proizvajalcev - upravljavcev) zadovoljilo, da postane eden izmed najoddločnejših faktorjev socialistične kulturne revolucije. Od tod izvira tudi osnova naloge Svobod in prosvetnih društev, obrnitev k delavskemu razredu.«

Svobode in ljudskoprosvetna društva v kranjskem koraku združujejo danes v svojih vrstah približno 3500 delavcev v skupnem številu 8000 članov. Iz tega sledi, da bo treba bolj kot doslej delati na razširjenosti članstva, da se tako ustvari mogočna armada ljudskoprosvetnih delavcev, ki bo zagotavljala ne le številčno.

Ako je torej osnova naloge Svobod in prosvetnih društev oblikovanje človeku dati in kaj ta človek potrebuje. Govoriti samo o novih oblikah in ne razmišljati o problemih, o katerih moramo razmišljati, ne videti tega, da človek ne živi samo od kruha, da socializem ni samo razvoj materialnih dobrin, ampak je socializem tudi razvoj duševnih kvalitet človeka. Nove oblike so organizacijska konkretizacija tega, kar naj bi bilo. Prvič je treba biti za socializem, drugič pa samega sebe napraviti za socialistično, spremeniti samega sebe v svoji notranjosti, mentaliteti, psihologiji, spremeniti celo vrsto mišljenja itd.«

V ponedeljek, 3. februarja se bo slovenska kulturna javnost spominjala pomembnega dogodka: 200-letnica rojstva Valentina Vodnika — prosvetljence, prvega slovenskega pesnika in časnikarja.

200-letnica rojstva Valentina Vodnika

prve sole. Izdal je tudi dve praktični knjigi: Kuharske bukvve in Mateško babištvo. S svojim plodnim delom je položil

temelje nadaljnemu razvoju slovenske književnosti.

Umrl je 8. januarja 1819. leta.

no, temveč tudi idejno moč delavskega razreda in naprednih ljudi sploh.

To je temelj potrebno, ker je neposredni proizvajalec v naši deželi vzel v svoje roke usodo te dejelje in se pričel uveljavljati ne samo kot proizvajalec materialnih dobrin, ki so sleherni pogoj višje kulture, mэрveč tudi kot tisti, ki ureja, upravlja in oblikuje človeške odnose na vseh področjih družbenega življenja.

Ako je bila morda doslej v kakem društvu zaskrbljenost glede bodoče usode ljudskoprosvetnega dela, glede na številno gmotno, kadrovske in druge težave praktičnega značaja, je kongres podprt velikom vlogo kulturnoprosvetnega prizadevanja, ocenil to delo kot enega izmed važnih elementov graditve socialistične in delovnega človeka posebej ter tem da številnim idealnim in požrtvovanim kulturnim delavcem vse priznane, vzpodbudo in moralno pomoč.

Kongres je tudi pravilno ocenil težave, ki danes še spremljajo prizadevanje članov Svobod in prosvetnih društev, ki so prevzeli tako važno nalož, kot je kulturno osvečjanje vsega prebivalstva, ne glede na delo, ki ga človek opravlja in na doseženo šolsko izobrazbo.

Bolj kot na katerem kongresu doslej, je izstopil pomen kulturnega dela Svobod in prosvetnih društev — kar pomeni kvalitetni razvoj dosedanja dela, — da niso Svobode in prosvetna društva namenjena samo nešolanemu, fizičnemu delavcu, oziroma prosvetljevanju slujdstva v starem pomenu, mэрveč, da so ta društva danes v stanju, da zadovolje kulturne potrebe vseh državljanov, všečki tisti, ki so se izšolali na visokih šolah.

Iz tegih dejstva, ki se ga včasih niti ne zavedamo, izvirajo težave, o katerih ponavadi govorimo pod imenom idealnih konceptov Svobod in prosvetnih društev, uporaba novih oblik dela v društvenih podobnih.

Zaradi težav čisto gmotnega značaja (zastareli domovi, nejehišna oprema itd.) primanjkanje fekvitorov in

strokovnih kadrov), posegajo društva po starejših delih, ki so tehnično manj zahodna, zato pa navadno tudi idejno za časom. Tako pridejo v idejne konflikte. Seveda pri tem ne smemo izvesti subjektivnega faktorja, ki ponekod v resnicu ni zrel, da bi ločil med konservativnim in naprednim, socialističnim.

Ideja torej narekuje nove oblike. Stvarni v tem, da si izmišljamo neke nove oblike. Gre za to, kar je povedal na kongresu tov. Stanislav Kavčič: »Problemi kulturnega dela so predvsem idejni problemi in ne toliko organizacijski. Ni stvar predvsem v novih oblikah, ampak je stvar predvsem v tem, da vidimo, kaj vsebinsko hočemo, kaj hočemo temu človeku dati in kaj ta človek potrebuje. Govoriti samo o novih oblikah in ne razmišljati o problemih, o katerih moramo razmišljati, ne videti tega, da človek ne živi samo od kruha, da socializem ni samo razvoj materialnih dobrin, ampak je socializem tudi razvoj duševnih kvalitet človeka. Nove oblike so organizacijska konkretizacija tega, kar naj bi bilo. Prvič je treba biti za socializem, drugič pa samega sebe napraviti za socialistično, spremeniti samega sebe v svoji notranjosti, mentaliteti, psihologiji, spremeniti celo vrsto mišljenja itd.«

Ako je torej osnova naloge Svobod in prosvetnih društev oblikovanje človeku

na doseženi družbeni razvoj, razvoj kinematografije, radija, literature itd. družbeno mišljenje, drugačen okus in kriterij, kot ga je imel v preteklosti.

Kulturna naloge Svobod in prosvetnih društev je v tem, da posreduje prebivalstvu najvišje kvalitete, pa ako jih ne more ustvarjati z lastnimi močmi, da jih posreduje preko organiziranja kvalitetnih predavanj, dramskih, glasbenih, plesnih in drugih ansamblov. Svoboda ali prosvetno društvo storji za kulturni razgled prebivalstva mnogo več, če organizira kvalitetno gostovanje doma, ali priredi obisk domačinov v nekem centru z razvilitim ansamblom, če se samo ne more predstaviti s kvalitetno predstavo.

Iz tega izvira, da je treba prebiti zid med amaterskim in poklicnim ustvarjanjem. Svobode in prosvetna društva bodo morala v vse večji meri sodelovati s poklicnimi umetniki, tako v pogledu pomoči, kot v pogledu gostovanj samostojnih profesionalnih skupin, še bolje pa, s skupnim nastopanjem amaterskih in poklicnih skupin. S takim načinom dela ne bomo samo popularizirali naših poklicnih umetnikov, marveč jih bomo približili našemu delovnemu človeku, ki bo obratno s svojim idejnim konceptom vedno iznova bogatil njihovo zavest in mišljenje.

Prav tako je na področju izobraževanja. Knjižnice in predavanja naj bodo prirejena tako, da bo tudi izobraženec v njih našel dopolnitve svojega znanja.

Tov. Lev Modic je to misel izrekel z naslednjimi besedami: »Izhodišče našega kulturnega programa naj bi bila potem takem zavest, da kultura, ki ne širi svoje družbene baze, ki ne zajema novih slojev in nihovega življenja, nujno stagnira. Postane ozko propagandistična, ali pa se aristokratsko izolira in končno degenerira v modni enodnevni snobizem. Naše izhodišče nujno zahteva enotnost kulturnih ustvarjalcev in ljudskoprosvetnih delavcev, amaterskih in poklicnih ustanov, zahteva močnejše uveljavljanje svetovnozgodovinskih teženj delavskega razreda v naših društvih, širše pritegnitev izobražencev in globlje razumevanje enotnosti delovnih ljudi.«

Zaradi tega je vsako posiljevanje kulturne tvornosti, malomeščansko mišljenje o »visokih kulturah, ki je množice ne more dojeti, o samozajubljivosti v amatersko ljudskoprosvetno delo, kakor tudi zaprosti društvu, nepravilen odnos do filma, baleta in drugih novejših izrazov umetnosti, škodljiv duševnemu razvoju prebivalstva, kakor tudi sami uspešnosti dela neke Svobode ali prosvetnega društva.«

Kongres je torej odpril vrata na stežaj. Odpril je vrata vsem tistim premogin izobražencem, poklicnim umetnikom in kulturnoprosvetnim delavcem, ki so doslej stali ob strani, da se preko Svobod in prosvetnih društev spoje s celotnim prebivalstvom kraja v celotni, živ organizem, ki se bo medsebojno oplatal, zorel in izpopolnil. Kajti, končno — umetnik, ki hoče živeti izven ali nad družbo, ni in ne more biti nikdar resnični umetnik. Vsaka umetnost raste iz bojev in zorenja ljudi. Prav tako pa morajo najti tudi drugi ljudje v Svobodah in prosvetnih društvenih dragocen organizem pomoči za duhovno oblikovanje in razvijanje v osebnost s sodobnega socialističnega človeka. Pri vsem tem pa je nujen idejni koncept in vpliv delavskega razreda, ki mora postati izhodišče temeljnega cilja vzgojnega dela v Svobodah in mimogrede v površju.

DUSAN BAVDEK

PRED GLASBENO REVIVO V POČASTITVE 109.-OBLETNICE SMRTI Dr. FRANCETA PREŠERNA

Svet »Svoboda« in prosvetnih društev ObLO Jesenice namerava počestiti spomin velikega pesnika dr. Franceta Prešerena z glasbeno revijo. Vabilo k sodelovanju so se odzvale vse »Svobodes« na območju jeseniške občine. Razne sekcije — pevski zbori, godbe na pihala in orkestri se na revijo že marljivo pripravljajo.

Na reviji bo nastopil tudi godalni orkester jeseniške glasbene šole ter orkester gojencev istega zavoda. V soboto, 8. februarja bodo nastopili instrumentalni sestavi, v nedeljo, 9. februarja pa vovalni. Prijavljeni so štiri godbe na pihala, trije orkestri in dva tamburaška zbori za prvi večer revije, ter štirje mešani in štiri moški zbori za drugo revijo, ki bo 9. februarja.

Med društvi, ki so se prijavila k sodelovanju, so: Svoboda Kranjska gora, prosvetno društvo Dovje, Svoboda Hrušica, Svoboda Breznica - Zirovnica, Svoboda Blejska Dobrava, Svoboda Javornika, kulturno obrtniško društvo Jesenice, Svoboda Jesenice in Glasbena šola Jesenice. Priprave na revijo ocenjujejo posebna komisija, medtem ko bosta nastope posameznih glasbenih teles ocenjevali strokovna komisija in komisija, ki jo bodo določili iz vrst občinstva. Razen počastitve, uporaba novih oblik dela v društvenih podobnih.

Zaradi težav čisto gmotnega značaja (zastareli domovi, nejehišna oprema

filmi, ki jih gledamo

MINU

je mehiški film v črno-beli tehniki, ki ga je po scenariju Dina Mauria zrežiral Alfredo Crevenna. Zgodba, ki je zibeljena z dobro mero naivnosti in sentimentalnosti, pripoveduje (tu pa tam!) naše kar prepričljiv način o »prepovedani ljubezni« med lepim, mladim dekletem in moškim, ki ni več čisto mlad. Posamezni prizori so nasilno skonstruirani, drugi spet zaživijo pred gledalcem še kar nepotvrjeni — skratka, prava mešanica dobril in slabih lastnosti, kjer pa slabe le prevladujejo. V celoti pa film ne dosega povprečja niti po dramaturški in režijski niti po igraški plati. Kljub temu pa je v filmu le nekaj resnice. In konec? Konec dober — vse dobro! On in ona — med njima je najmanj 20 let razlike — se poročita. Zanimiv bi bil drugi del filma »On in Ona pod zakonskim jarmom« — seveda brez olepsavanja, poetičnosti in romantiziranja.

SVET TIŠINE

Barvni film Svet tišine sodi nedvomno med najuspešnejše sivaritve, kar jih je kdajkoli rodila francoska filmska proizvodnja. Zategadelj ni nič čudnega, da film ni navdušil le publike, temveč tudi festivalsko žirijo.

jo v Cannesu, ki ga je ocenila z atributom »umetnina«.

Cepav gre zgolj za dokumentarni film, bomo v njem zameniskali dokumentarnosti in poučnosti, kar je, lahko bi rekli, pogojeno z dokumentarnimi filmi. Tu dokumentarnost spriča ne-navadnega okolia, domislic in nenavadne dramaturške gradnje, dočela zbledi. Pred očmi gledalca zaživi človeku nepoznani in skrivnostni podvodni svet v vsej nepotvrjenosti. Dramaturška gradnja? Ta pojmom se sicer ne prilega posebno dobro dokumentarnemu filmu, saj v tem primeru ne moremo govoriti o neki zgodbi z dramsko vsebino. In vendar gre za neko vsebino. Posamezni prizori so tako domiseljno prepričljivo povezani v celoto, ki daje vtis čudovito impresivne pripovedi. Tu se prepletajo humor, poetičnost in tragika v nekakšnem pravljicnem svetu.

Razumljivo, da pomeni tudi tehnična plati filma pravo mojstrovino, za kar ima največ zaslug ustvarjalec Jacques Yves Cousteau. Priprave za ta film so trajale nekako 20 let. Posneto je bilo na tisoče prizorov, izmed katerih so bili kasneje izbrani najbolj posrečeni in povezani v celoto. — Sicer je pa jezik preborn, da bi lahko opisal tisto, kar je moč videti. aa

CARLO GOLDONI:

MIRANDOLINA

Šesta premiera

v Mestnem gledališču Jesenice

V centralni gledališči ustanovi na Jesenicah se v letošnji sezoni premire hitro vrstijo. Za novoletno jelko je režiser Jože Tomačič spravil na sporedno že šesta premiera v letošnji sezoni. Pri tej »nagliči« je orav razveseljivo dejstvo, da umetniška raven gledališča ne pada, kar je seveda v prvi vrsti zsluga uprizoriteljev, in da je tudi obisk zadovoljiv, kar je dandanes ob hudi konkurenčni kini in raznih športnih prireditvah že skoraj nenevadno. Zslugo za to zadnje dejstvo bi pripisal predvsem letosnjemu repertoarju, v katerem so našla svoje mesto zlasti lažja dela z zabavno vsebino. S tem pa nočem tem, da bi bilo predvajanje resnejših del odveč. Nasprotno: Mestno gledališče na Jesenicah je prišlo že prav do meje, ko bo moralo svojo repertoarno pot usmeriti bliže globljim, miselno bogatejšim delom.

Za komedije Carla Goldonija, popularnega italijanskega dramatika, je značilen prav tisti lahkonost, zabavni odrski ton, ki je že od renesanse dalje privabljal publiko v gledališke dvorane in močno učinkoval v Goldonijevem času, se pravi v osemnajstem stoletju, in ki do njega tudi moderni gledalci še ni ravnušen. Zato ni povsem slučaj, da je Goldonijeva »Krčmarica Mirandolina« kmalu po svojem nastanku prodrla tudi na Slovensko. Ze l. 1761 je italijanska igralska družina gostovala s to komedijo v ljubljanskem stanovskem gledališču in tako lahko to delo štejemo v vrsto tistih, ki so sprva ustvarjala gledališko kulturo na Slovenskem. Kljub temu pa, da je »Mirandolina« predvsem zabavno delo, vendarle skriva v sebi določeno miselno jedro, takšno, kakršno nahajamo tudi v komedijah našega Linharta, nekoliko mlajšega Goldonijevega sodobnika. To je dokaj očitna protiplemička ost. Prav tako kot Linhartovi so tudi Goldonijevi plemiči naduti, smešno bahavi, neumno zaveravani v svoj rod in v svoje naslove in celo materialno propadanje jim ne vlijije spoznanja, da prihaja nov čas z drugačnimi socialnimi odnosi. Avtor »Mirandoline« odkrito stoji na strani nižjega, »neplemenitega« sloja, zato je jasno, da plemstvo v njegovi komediji mora doživeti moralni polom, ki pa ni samo v tem, da se oboževana krčmarica odloči za svojega preprostega služabnika, ampak tudi v tem, da se predstavniki tega sloja takoj sprijaznijo s svojim polom, s čimer kažejo na pomanjkanje vsake življenske energije, ki je tako posamezniku kakor tudi družbeni plasti najboljša garancija za obstoj.

Bojan Cebulj je za uprizoritev pripravil prijetno sceno, ki se je dobro skladava z baročnostjo dela samega in s stilom igranja. Kot režiser je Cebulj poskrbel za zadostno razliko med obema stanovskima póloma v komadu in tako dal družbenopolitični ideji Goldonijevoga dela dovolj podudarja. Skratka: s sceno, s kostumacijo in z igralskim stilom je ustvaril harmonično, osemnajstemu stoletju dobro ustrezajočo predstavo. Člani jeseniškega simfoničnega orkestra so pod vodstvom svojega dirigenta Rada Kleča nevsičivo olvarjali dejanja in spremigli popevke na odru. Slaba stran uprizoritve pa je bila v tem, da je sicer gladkoteči Goldonijev tekst pri igralkih marsiksi zašpel in se bolj neprjetna pomanjkljivost: igralki so, kot kaže, kar sporazumno opustile petje in se zadovoljile z recitiranjem in orkester je moral igrati v prazno.

Naslovno vlogo je režiser zaupal Marijanec Cebuljevi. Gotovo je bila njenja

MLADA RAST

Kako je v eskimskem igluju?

Eskimski iglu je podoben trdnjavam iz snega, ki jih imajo pionirji navado zidati pozimi. Toda Eskim ne napravi kratko malo velikega kupa snega in ga potem izviti. Ne. Velike kose stepnega snega oblikuje in jih potem polaga drugega na drugega, dokler tako ne postavi velike votle poloble. Vhod vanjo ni navadna luknja, marveč več metrov dolg predor.

Zakaj je v podaljšku igluja tak predor? Zavoljo več stvari. Ta predor brani snegu in vetrustu dostop v eskimsko kočo

iglu, hkrati pa v njem spa psi, sorodniki Lajki.

V igluju, tej snežni koči ni pohištva, kakršnega smo navajeni pri nas, miz in stolov. Toda v notranjosti je iz snega napravljena nekakšna klop, pokrila s kozami ubite divjadi. Na tej »klopi« eskimska družina sedi in spi. Iglu ogrevata razsvetljene več oljnih svetilnik, na katerih tudi hujajo.

V stene snežne koče zabijejo več klinov, na katerih suše obleko ali imajo na njih obešeno hrano.

(Nadaljevanje in konec)

In kmet je vpognil hrbet pod krično tlačko, v jeseni pa prazni kašča za pogoljni grad. Pastirjeva pesem je repne olupke na samo veliko noč. Tujci na visoki Ajdni pa so se gostili, da je teklo vino od mize!

Med ljudmi sta se naseliši gremki skrb in žalost. In kakor ogroben ne-topor, ki zapislatah v mračni večer, se je dvignilo nezaupanje. Srečna je zasovačila srečno, sosed sosed. Moč in bogastvo ajdovske gospode sta begala srača, ki vse do teh dni niso poznala ne sovraštva ne zavisti.

Grajske ječe so se polnile in bratovska kri je pomočila zasužnjena tla. Pohlepni tujec je izšel iz ljudstva zadnjí belč.

Pod tujci pa je bilo hudo. Prišla so suha leta. Ljudje so jedli travo in repne olupke na samo veliko noč. Tujci na visoki Ajdni pa so se gostili,

da je teklo vino od mize!

In če se nasili vsaj z na pol ogodanimi kostimi, se je marsikdo udaljal gradu, ki je tri njegove brate.

Neko jesen so šli grofje z Ajdne v Stol nad gamso. Pot jih je peljala mimo razvalin starega gradu.

»Zlato, zlato! Ta je pa lepa, haha!«

so se zakrohotali.

»Kako ti je īme?« se je vstopil pred najmlajši izmed bratov.

»Skrb mi pravijo,« je rekel starec.

»Poglejte tja dol na vasi in domačije!« je pokazal z roko v dolino. »Od takrat, ko je umrl star knez, od takrat na prej je hudo. Stisk je v deželi. Zaradi vse! In košček bogastva hočem izklopiti in ga dati ljudem. Neizmerni zaklad so tu spodaj!«

»Kako pa bo v teh razvalinah prišel do zakladow?« so ga vprašali.

»Zelenza vrata,« je pokazal na temno Naso med kamnenjem. »Tu je vhod do zakladow!«

Kakor volkovom so se grofom zavile oči.

»Zlato bo našel!« so se spet zakrohotali in mu iztrgali kramp iz rok.

In grofje so kopati zaklad. Odložili so orožje, sleklj lovski jopiči in si zavihali rokave. Znaj jim je bil po obrazu. Z života so si izguli prepotenj srajce in židane cunje zmetali med razvaline.

Potegnil je oster piš. Izza Belščice so se pragnali črni oblaki. In, ko je voto zagrmelo, so se grofje ozrli.

Začeli so klicati starca, pa ga ni bilo več.

»Huda ura bo,« je rekel najstarejši. Iz oblačkov je šinila strela in besedila zamrle v strašnem bobnjenju.

»Prekletje vremelj!« je zakzel najmlajši. Stočči so pod bližnjo smreko.

In vsula se je toča takoj debela, da je pobijala divjad. V pošastnem tuljenju vetra se je lomilo drevo. Tisto uro se je stresla zemlja in ajdovski grad se je podrl, da ni ostal kamen na kemu.

Od strmega pobočja se je odtrgala stena in med groznim trusicom zdrcala nezdrol. Skale so kakor divje zveri plamile iz naročja gore, podirale gozdove in zasipavale pašnike. Plazovi kamenja so zasuli razvalino starega kneza, vse bogate zaklade in tiste, ki so hoteli do njih. —

— Od tistih časov pa do današnjih dni se je mnogokrat spremenilo. Hudobnih grofov — tujje gospode — ni več!

Brezkrbno sedaj zalezuje lovec iz ljudstva gamse po čereh in melkebitih, vriskaje plesa v Rjavih pečeh pentir za očnicami, ponosno stopa slovenski gozdar prek Ajdne, kjer je nekotajdovski tujec obšan v skopo odmerjal ljudem les za ognjišče in streho.

Spodaj v dolini pa se belijo prijazne vasice, ki se ponči vidijo kakor zlate osne sredi puščobne teme. Nov rod raste tod in si kuje boljše čase.

Stanko Lapuh

PRIPOVEDKA O AJDNI

Iz dedkovega nabitalnika

MI SMO PIONIRJI

Nekdaj niso učenci imeli nobene možnosti, da bi se lahko kje udejstvovali. Danes pa je vse drugače. Imamo pionirska organizacije, kjer vsak lahko deluje. Dober pionir mora biti tudi dober državljan. Biti mora tovariški, odkritosčen, vesten v delavnici. Pridno se mora učiti. Ne sme pa lenariti. Star pregovor pravi: »Lenega čaka strgan rokav, palica berarska in prazen bokal. Na šoli imamo več krožkov, in se skoraj vsi učenci prav pridno udejstvujemo. Nekateri v lutkarščem, drugi pa v pevskem, prirodoslovnam, šahovskem, sadarskem in drugih krožkih. Od pionirske organizacije pri-

ZA BISTRE GLAVICE

POSETNICA

GOJKO DIVJAN

Kaj je ta mož po poklicu?

Rešitev: tiskar, novinarnec

POSETNICA

D. Seršon CELJE

Ugotoviti poklic tega tovariša

Rešitev: streljivošoloc

KRIŽANKA »DRSALCA«

Vodoravno: 3. stupena kača, 5. del telesa, 7. priprava za merjenje časa, 8. del suknjice, 10. daljša pesnitev, 12. knjiga s slikami, 15. italijanski denar, 16. okrajšani veznik, 17. vrsta drevesa, 20. ako, 22. atletska disciplina, 23. soglasnik s prizvokom.

Navpično: 1. trdilnica, 2. rečem — pravim, 3. glas domače živali, 4. ledena ploskev, 5. predlog, 6. igralna karta, 9. domače živali, 11. pecivo, keksi, 13. najbližji sorodnik, 14. dva samoglasnika, 16. kratica za avtonomno pokrajino, 18. ata, 19. zdravilo, 21. doba - vek.

REŠITEV

Vodoravno: D, P, gad, noge, ura, rokav, S, SS, ep, albumi, lira, Š, I, A, AK, S, topol, če, tek, er, E, lk, Al.

ZA SMEH

PRI SOSEDOVIH

»No, Tonček, kaj bi pa rad?«
»Naša mama je rekla, če bi posodili škarje.«
»Kaj jih vi nimate?«
»O, ja, imamo jih. Samo naša mama je rekla, da je škoda z njimi rezati žico. Pa me je naša mama poslala k vam, ta nam jih posodite.«

DOBER OGDOVOR

Tujec vpraša prebrisanca: »Prosim koliko je še do Kranja?«

»Če greste naravnost naprej, imate še približno 40.000 km, če se pa vrnete booste v Kranju v dobrih desetih minutah.«

DOBRO VZGOJENI OTROCI

»Ne govoriti vedno: Tega ne maram!«

»Dobro vzgojeni otroci morajo jesti vse.«

»Vidis, včeraj, ko sem jedel nezrealo jabolka si me pa nabunkal.«

Kako se naučim igrati ŠAH?

V SREDIŠCU SAHOVNICE JE MOC FIGUR NAJVEČJA

Za zadnjic smo primerjali kobilko moč imajo posamezne figure. Razliko v moči smo primerjali s kmeti. Danes pa bomo videli, da takšna primerjava ni vedno točna in da je moč figur odvisna od tega, na katerem polju sahovnice stoji.

Kralja postavite na enega izmed štirih kotov (a1, a8, h1 ali h8). Ce povemo, da so kraljeve poteze s polja, na katerem stoji le na eno izmed sosednjih polj, bomo videli, da ima kralj v kotu samo 3 možne poteze. In če ga postavimo na a2, ima 5. možnih potez. Postavimo kralja bolj proti sredisci sahovnice na g2, tedaj bo imel 8 potez. To je tudi največ, kar jih lahko ima. In če bolj gremo s kraljem proti sredisci, je kljub temu, da število možnih potez ni večje, njegova moč večja. Zakaj, pa bomo videli kasneje.

Kaj pa trdnjava? Ona se giblje na sahovnici po linijah ali vrstah (ne po diagonalah) in to lahko čez vseh 8 vrst ali linij. Trdnjava imamo na polju h8. Od tu ima 14 možnih potez in če bi jo postavili na katerokoli drugo polje, povsod bo to število ostalo isto. Edina izmed sahovskih figur je trdnjava, ki ima enako število možnih potez.

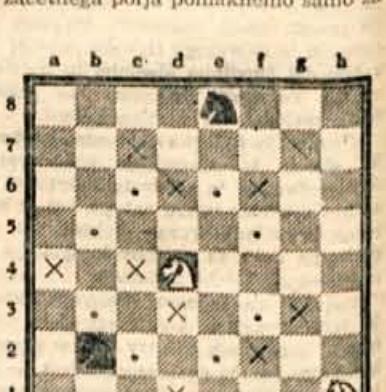
Gospodar diagonal — belih ali črnih — je lovec. Toda... Na a1 stoji lovec. Od tu ima samo 7 možnih potez. Ce ga postavimo na polje b4, jih ima 6, s polj b2 ali a3 samo 4, ce pa je v kotu ima le dve možni

b2, jih ima že 9; s polja c3 11, s polja d4 ali e5 pa ima največ možnih potez — 13. Torej v sredisci sahovnice ima največ možnih potez in zato je tu tudi najmočnejši.

Tako kot trdnjava in lovec skupaj se po sahovnici premaknemo za 2 polje (n. pr. z e2 na e4, f2 na f4 itd.), drugače pa le za eno polje (c4 — c5, f4 — f5 itd.). Sicer kmeta lahko tudi z začetnega polja pomaknemo samo za

potezi. Torej tudi konj je v sredisci najmočnejši in čim bolj je pri robu sahovnice, toliko manjša je njegova moč. Pregovor pa pravilno na robu na pol v grobu.

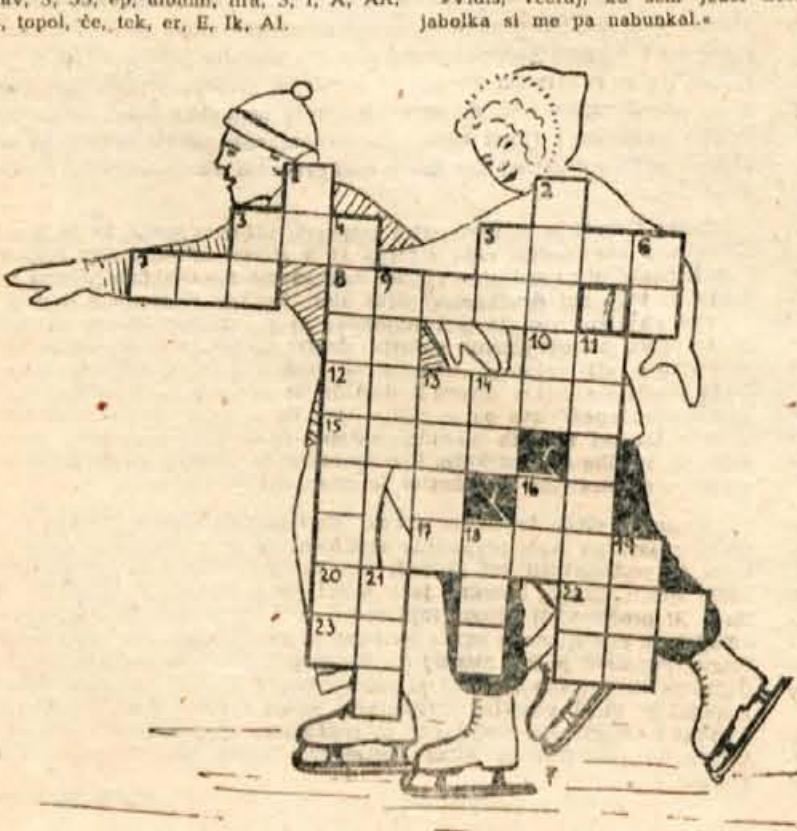
Ce se spomnите, smo že zadnjic rekle, zakaj. Le z začetnega polja kmeta lahko premaknemo za 2 polje (n. pr. z e2 na e4, f2 na f4 itd.), drugače pa le za eno polje (c4 — c5, f4 — f5 itd.). Sicer kmeta lahko tudi z začetnega polja pomaknemo samo za

eno polje, vendar pa potem ne smo več narediti večjega »koraka.« — te je za 2 polji! Kadarn pa kmeta jemlje nasprotnikovo figuro, jo lahko vzame diagonalno in to na prvo sosednje polje, vendar vedno le naprej in nikdar nazaj! — to smo že rekli.

Dragi pionirji, za danes toliko. Kaj ste se spet naučili? Kako premaknemo figure po sahovnici, kje so najmočnejše in kaj je sredisci. Le pridno se naučite vse to in sestavite zapomnite.

Fabio

Vodovodna skupnost

RADOVLJICA IN KROPA SE BOSTA ZDРUZILI

V nedeljo je bil v Radovljici občni zbor Vodovodne skupnosti Radovljica. Na občnem zboru so razpravljali o delu v preteklem letu, o načrtu za delo v letu 1958 ter o združitvi vodovodnih skupnosti Radovljica in Kropa.

Vodovodna skupnost Radovljica, ki je bila ustanovljena l. 1952 je v petih letih opravila veliko delo. Vsa dela so delali v lastni režiji in v teh letih vgradili v vodovod nad 100,000 m³ din sredstev. Iz poročil je bilo razvidno, da so v preteklem letu, pri rekonstrukciji vodovoda Zgornji in Spodnji Otok, Gorica in Vrbne investirali nad 13 milijonov din, in v novogradnje Radovljica-Lesce in Vrbne nad 10 milijonov din, skupaj 24 milijonov din.

Za leto 1958 so potrdili načrti, ki predvideva zgraditev novega zajetja Kamén iz katerega bodo dobili vodo v Begunje, Zapuže in delno tudi Lesce. S tem bodo dobili vodo tudi bolnišča, za duševne bolezni Begunje, Letališče Lesce in TIO Lesce. Predvideni stroški bodo znašali ca. 13 milijonov, za obnovbo že obstoječega vodovoda v Begunjah, Zapužah, Zgoši in Poljčah pa ca. 5 milijonov din. Nadalje nameravajo obnoviti upravne prostore in strojni park. Tako celotni načrt predvideva povečanje osnovnih sredstev za 21,083,000 din, za kar imajo po predvidenem načrtu finančna sredstva že zagotovljena.

Na skupščini so razpravljali tudi o priključitvi Vodovodne skupnosti Krope k skupnosti Radovljica. Vodovodna skupnost je bila ustanovljena še pred enim letom, zato se nimajo primernih poslovnih prostorov in stalnega strokovnega kadra. Glede na to so zapisovali Vodovodno skupnost Radovljica, da bi se združili.

Predlog UO Radovljica, ki je o združitvi že razpravljal na zadnjih sejih, naj bi se v letu 1958 lotili priprav za združitev, ki bi bila uradno potrjena na naslednjem občnem zboru, je občni zbor sprejel. Do tega časa pa bi Kropi pomagali s svojimi strokovnjaki. Posebno razveseljivo je to, da noben delegat na zboru ni nasprotoval združitvi.

Združitev dveh skupnosti v eno v občini Radovljica bo prav gotovo prispevala k hitrejši dokončni zgraditvi celotnega vodovoda v občini Radovljica.

C. R.

gorenjske bodice

△ Mraz pa tak! Že sam na sebi je neprijeten, če te meni nič - tebi nič ščiplje v nos, lica in ušesa. Se bolj zopri pa postanci, če povrči še kakšno drugo nevšečnost. Glejte — ondan je v nezakurjeni čakanici leške postaje zmrznala ura. Pa to še ni najbolj tragično — tragično je to, da sem zavoljil tiste šklenke zmrzuli vlač, ki odpelje iz Lesc ob 13.20 uri. Če je ura zaostajala ali pa celo občela zaradi mraza, tedaj svetujem, da poveznejo nanjo vroč termofor.

△ Ko sem tistikrat motovili iz Begunj v Lesce, sem na razpotju ugledal spomenik talecem. Mimo gredo sem hotel prebrati imena na spomeniku, pa sem se zmanjšučil. Tako sem se tolazil: »Viš, Jaka! Star si že, pa ti oči pešajo, potlej pa se ti preklicani mraz, ki ti, ena... dva... tri načene soize v oči!« — Pa nista niti mraz niti starost vplivala na moje oči. Cisto nekaj drugog je bilo: zob časa je opravil svoje. Kratko in malo — imena je dobesedno zbrisal s spomeniku. Kako bi bilo, če bi krajevna organizacija ZB popravila tisto, kar je pokvaril zob čusa?

△ Jedetana — čudne stvari se dogajajo zadnje čase. Zdaj so se pri začeli vstajati od mrtvih. Ne verujete? Pa bo že tako kot pravim. — Mizarju Francu Fajfarju iz Sp. Brnikov je nekako pred 14 dnevi izginil lovska pes. Sprva, ne kar molčali, da pasjo meho pogrešajo. Poldruži dan za tem pa so — iz prijaznosti — obdelali svojega najblížjega soseda, češ da je on pa ubil in ga pokopal. Lastnik pesa je grozil in po vsej sili zahteval pesa nazaj, pa čeprav mrhovino. Hm, morda mu je šlo za pasje meso? Ob tem mrazu bi res utegnilo ostati sveže cele meseca. O, smola! Pa se je tako čudno zavežjalo, da je pesja mrha lepega dne »vstala od mrtvih«. In konec te zgodbice? Pes molči (pravijo), da mu leže gobec v cinicem nasmehi, njegov gospodar molči, tisti »gremšnik«, ki je pes ubil, se pa smejti in si misli svoje. Kdo bi

vedel, kaj so hoteli doseči s to obdelžitvijo?

△ Ali veste, kakšna je razlika med besedama »radi« in »zardi«? Beseda »radi« je srbohrvatskega izvora, klub temu pa je zelo pogosto utesnjujejo v slovenski jezik, medtem ko je »zardi« lepa slovenska beseda, ki jo predpisuje tudi slovenski pravopis. Tudi v raznih dopisih, spisih in odločbah nekaterih organov najdemo zelo pogosto to srbsko izposojeno. »Radi« tega in tega... »radi inventure trgovina zaprt...« — Torej, vedno ne »zardi«!

△ »Hal! Dajte mi upravnika!« Taki in podobni pozivi niso redki v kinematografskem podjetju »Storžič« v Kranju. Navadno se oglašajo ženski glasovi: Kaj neki hočejo ti glasovi? Prav gotovo morajo biti važni stvari, če mora vzdigniti slušalko sam upravnik. Torej, ko se upravitelj vladno oglaši, se pogosto, kar prepogoča ponavljajo isto vprašanje: »Kakšen film pa vrtite danes?« Menim, da bi lahko dajal odgovore na taka vprašanja tudi eden izmed uslužencev kinematografskega podjetja!

△ Cas bi bil, da bi sneli v Tavčarjevi ulici s hišo, kjer je bila pred časom tečinica dalmatinških vin, napis »Otok Vin«.

△ Marsik, posebno v državah v Kamniku so ugotovili, da so volilni imeniki zelo nepraktično sestavljeni. Volivci niso bili vpišani niti po ulicah niti po abecedni. Na voliščih, kjer je glasovalo tudi do 1000 volivcev, so včasih potrebovali deset ali celo dvajset minut, da so našli volivca v seznamu. Za prihodnje volitve morajo biti sezname stavljeni po abecedni, ali pa naj se vsakemu volivcu dostavi zaporena številka v seznamu. S tem se bo volilni postopek poenostavil.

ŠE K ČLANKU „Ali je pregraja potrebna?“

KAMEN spotike

Dne 10. januarja smo v »Glasu Gorenjske« objavili članek pod naslovom »Ali je pregraja potrebna?«, ki obravnava smotrnost obstoja dveh sorodnih lesnih obratov v Škofji Loki, lesnega kombinata »Jelovica« in lesnega obrata gradbeno-industrijskega podjetja »Gradis«. V zvezi s tem člankom nam je poslalo podjetje »Gradis« naslednji dopis, v katerem izraža svoje stališče:

— Naše podjetje je svoj lesni se ukvarja s splošnimi in specifičnimi gradbenimi dejavnostmi po Sloveniji in izven nje, preko svojih osnovnih proizvodnih enot — gradbišč. Teh je trenutno osmih, ki jih narekujejo v območju vodovodne in določenih mehanizacij in določenih operativnih dejavnosti. Ti obrati torej morajo prilagoditi svojo proizvodnjo potrebam gradbenih operativ in od te tudi prejemajo naloge. To velja seveda tudi za lesni obrat podjetja v Škofji Loki, ki ni bil ustanovljen zaradi navideznih razlogov kot nekatere mislijo, temveč zaradi potrebe podjetja, ki je v obratu vložilo velika sredstva. Dejstvo, da leži naš obrat v neposredni bližini »Jelovice«, ne sme zavajati površnega opazovalca in mu vzbujati vtisa, da je tako stanje negospodarsko in neutemeljeno. Ta sosesčina je lahko slučajna, saj bi podjetje moglo ustanoviti tak obrat tudi kje drugod. Svoje proizvode pa nudi gradbiščem, ki so v Ljubljani, Zalogu, Celju, na Jesenicah itd. Razen navedenega pa je važnejše dejstvo, da se oba obrata v svoji proizvodnji bistveno razlikujeta. Kombinat »Jelovica« stremi k serijski proizvodnji z osnovno nalogo, da spremlja potrebe trga in ekonomski pogoje, obrat našega podjetja pa mora slediti nalogam, ki mu jih narekuje gradbeni operativ. Te naloge pa niso statične, nasprotno — mnogokrat so kampanjske narave. Razne okoliščine, denimo — rezultat licitacij, ki so skozi vse leto, termini gradbenih pogodb, nepredvideno uveljavljanje prioritete nekaterih gradenj, težave pri nabavi materiala itd. povzročajo, da mora ustrezno prilagoditi svoje dejavnosti.

Naši je podjetje ustanovilo močno gradbeno industrijsko stranske obrate (strojno mehanične delavnice v Ljubljani in Mariboru ter lesni obrat v Škofji Loki), ki morajo glede na velik obseg del služiti potrebam gradbenim kadrom formiralo kot nositi je podjetje ustanovilo močno gradbeno industrijsko stranske obrate (strojno mehanične delavnice v Ljubljani in Mariboru ter lesni obrat v Škofji Loki), ki morajo glede na velik obseg del služiti potrebam grad-

bene operative. Ti obrati torej čajo, da proizvodnja osnovnega morajo prilagoditi svojo proizvodnjo potrebam gradbenih operativ in od te tudi prejemajo naloge. To velja seveda tudi za lesni obrat podjetja v Škofji Loki, ki ni bil ustanovljen zaradi navideznih razlogov kot nekatere mislijo, temveč zaradi potrebe podjetja, ki je v obratu vložilo velika sredstva. Dejstvo, da leži naš obrat v neposredni bližini »Jelovice«, ne sme zavajati površnega opazovalca in mu vzbujati vtisa, da je tako stanje negospodarsko in neutemeljeno. Ta sosesčina je lahko slučajna, saj bi podjetje moglo ustanoviti tak obrat tudi kje drugod. Svoje proizvode pa nudi gradbiščem, ki so v Ljubljani, Zalogu, Celju, na Jesenicah itd. Razen navedenega pa je važnejše dejstvo, da se oba obrata v svoji proizvodnji bistveno razlikujeta. Kombinat »Jelovica« stremi k serijski proizvodnji z osnovno nalogo, da spremlja potrebe trga in ekonomski pogoje, obrat našega podjetja pa mora slediti nalogam, ki mu jih narekuje gradbeni operativ. Te naloge pa niso statične, nasprotno — mnogokrat so kampanjske narave. Razne okoliščine, denimo — rezultat licitacij, ki so skozi vse leto, termini gradbenih pogodb, nepredvideno uveljavljanje prioritete nekaterih gradenj, težave pri nabavi materiala itd. povzročajo, da mora ustrezno prilagoditi svoje dejavnosti.

Res je, da ima tudi naš lesni obrat velike težave z nabavo lesa. Vendar stanje ne bi bilo tako kritično, če bi lokalni činitelji pokazali le malo več razumevanja in dodelili obratu vsaj večidel potrebine hladovine. Zanimiv utegne biti primer, da na nedavni konferenci v Kranju, na kateri so za letošnje leto sestavili razdelilnik hladovine, dodelili skoraj vsem lesno industrijskim podjetjem v kranjskem okraju planirano hladovino v 100% količini, našemu obratu pa od prijavljenih 5000 m³ le 1000 m³ torej 20%. To je seveda zelo jasen namig tistih, ki želijo združiti oba obrata. Na ta isti konferenci so bila sicer nekatera lesno-industrijska podjetja pripravljena skleniti z našim podjetjem pogodbe o dobavi nekaterih vrst lesa, vendar doslej teh pogodb ni bilo moč uresničiti. Zanimivo je tudi to, da na podobnih konferencah na območju drugih okrajev ni sledu o gradbenih podjetjih.

Sodelovanje med obema obratoma, vprašanje gasilske čete itd., pa pri obravnavanju problema ni bistvenega pomena in je tudi prav lahko rešljivo. Znano je, da člani obeh kolektivov nimate razloga, da bi se izogibali sodelovanju. Težnja po združitvi tudi ni izšla iz vrst prizadetih kolektivov. Jasno pa je, da v sedanjosti situacije oklevata obe podjetji pri obravnavanju morebitnih investicij. Menimo, da toliki hrup pri obravnavanju našega lesnega obrata ni potreben, da pa je treba problem obravnavati z več plati in ne samo z ene.

Razen teh glavnih nalog organizacije Zveze borcev pa ni nič manj važna izvenarmadna vzgoja. Zadnji pohod »Po partizanskih stezah Jelovice«, v počastitev dražgorské bitke je bil lep primer sodelovanja med JLA, predvojaško vzgojo, športnimi klubami itd., saj se ga je udeležilo okoli 13 organizacij in društiev.

Končno pa v bodočem tudi ne bomo smeli pozabiti na zbiranje zgodovinskega materiala, na urejanje grobišč in spominskih obeliskov. Upajmo, da bodo naši želji ugodili.

LJ.

Uredništvo

POMANJKLJIVO UREJENO POSLOVANJE ZOBNE AMBULANTE NA JESENICAH

Na zboru velivcev terena Flavž na Jesenicah so volivci med drugimi govorili tudi o poslovanju zobne ambulante na Jesenicah. V zadnjem času se namreč si rijo po Zeleznici, raznih lokalih in drugih govorice o slabem poslovanju zobne ambulante. Ljudje se pritožujejo, da morajo predolgo čakati. Ceprav imajo dolčen čas, kdaj bodo prišli na vrsto, morajo tudi preko tega časa čakati dve do tri ure. Zato mnogi niti ne čakajo, da bi prišli na vrsto, ker pa ne ustrejajo. Volivci so smatrali, da bi morali delo v ambulanti tako urediti, da bi vsakdo prišel na vrsto tedaj, ko je naročen. Govorili so tudi o nečistoči in razlikah pri zdravljenju posameznikov. Menijo, da bi te stvari morda pregledati posebna komisija.

-ik

ZENA Z OTROKOM NA MRAZU — OČE Z DRUŽBO V GOSTILNI

Pred gostilno »Marinsek« v Naklem je stal avto Rdečega kriza št. S-312. V njem je bila mati, ki se je z majhnim otrokom odjelila iz bolnišnice. Mrzlo je bilo. Otrok je jočal. Mati ga je solznično očmi skušala pomiriti. Sofer in njegova družba — neki moški, menda mož žene in nečeločni v razlikah pri zdravljenju posameznikov. Menijo, da bi te stvari morda pregledati posebna komisija.

Slišal sem še: »Ali se je kaj drli tale naš mulc?« Potem so se odpeljali proti Jesenicam.

Ljudje, ki so čakali na avtobus, so se zgrazali.

To je bilo prejšnjo sredo ob enih do dveh popoldne.

A. T.

V rubriki »Kamen spotike« bomo odslej objavljali vse kritične pripombe naših bralcev na raznih takih in podobnih stvari, ki so na pogled drobne, dejansko pa marsikaj hudo jezijo ljudi. Vsi dopisi pa morajo vsebovati le resnične podatke, za katere odgovarja pisec sam. Dopisov, ki bodo brez podpisa ali točnega naslova pisca članka, v nobenem primeru ne bomo objavili. Lahko pa pisec naveže željo, da objavimo pod dopisom le začetne črke njegovega imena in priimeka. Vsekodaj, ki ga bomo objavili v tej rubriki, bomo honorirali z dnem 150.

UREDNIŠTVO

SLIČICE IZ KRANJSKE GORE

Podnevi živ-žav, zvečer pa dolgčas

V zadnjih dneh je mraz krepko pritisnil. Se preje pa je pregrnila pokrajino kar dovolj debela snežna odeja. Vsi bodo prišli na svoj račun, tisti, ki bodo opazovali zimo iz toplega zapečka skozi okno in tisti, ki se na beli odeji najbolj razigrajo — smučarji, sankiči, mladinci.

V Kranjski gori pa je se bolj živo kot v drugih naših krajih. Tu je zbrano okrog 600 smučarjev iz Slovenije, Hrvatske in ostalih delov države. V »Eriki« pa so se nastanili tudi Angleži in Nemci. Vsi uživajo najlepše dneve letošnje zime. Sneg se ni usil z dnevimi in gozdnatima pobojiča nudijo prekrasen pogled. Vse se blešči od zarečega sonca.

Po kranjskogorski cesti in poteh je živahnno kar se da. Večina ljudi hiti tja pod Vitranc. Na ramah nosijo smučke, palice... Na Poško in Brsnino.

Kot na mrvljišču je te dni pod Vitrancem, čeprav je mraz, da kar brije, so ljudje živahni, razpoloženi. Zbirajo se okrog vzpenja. Toda »ta slara« ne zmore vsega. Vsi bi radi čimprej na vrh Poseke, ker pa so še hitreje spet nazaj, ni vrste ne konča ne kraja. Prejšnjo nedeljo je bilo toliko ljudi, da je segala vrsta še nekaj metrov nad »Mojo«. Kaj bi bilo, če bi se vsi začeli iki, ki se na levo od vzpenjače učijo smučarsko abecedo, navalili na vzpenjače?

Kaj pa z novo vzpenjače, boste vprašali. Te dni bo gotovo začela obratovati. Tako so nam rekli. Seveda pa ne bodo takoj prevzeli smučarjev. Oficielna otvoritev pa bo 1. marca, ko bo državno prvenstvo.

OH, TI VEČERI, DOLGI VEČERI

Podnevi, še posebno če je sončno, mine kot bi trenil, toda večeri so dolgi, pravijo gostje. Prejšnjo sredo zvečer je bila celo kavarna zaprta. Pravijo, da nimajo natakarja, da je godba predraga. Čudno, da so se tako »zgodili« spomnili, da je treba imeti za kavarno natakarja. Tudi ni nujno, da mora biti vsak večer odlična jazz godba. V kavarni bi lahko ljudje posedali, malo pokramljali, vmes pa bi lahko tudi Radio vrteli. Drugega ni, kot kajno, nekaj dni. Toda Kranjska gora mora, če hoče obdržati ljudi in privabiti še druge, pomisliti tudi na razvedrilo in zabavo gostov.

MATI iz Orehka je POZABLJENA

»Otroka sem rešila pred plinsko celico, ga pripeljala v Kranj, vzgojila, usposobila za življenje in odraslega vrnila srodnikom v Nemčijo. Več bi tudi svoju sinu ne mogla dati. Vesela sem tega, kar sem storila, kot mati - komunistka. Le to me boli, da so me sedaj vsi pozabili.«

Tako je pripovedovala Ana Pavlinova ondan, ko smo jo iskali. Smežilo je zunaj. V njeni majhni, toda prijetni kuhinji v Orehku pa je bilo toplo. Ne le od

štedilnika, marveč od besed, od čustva trpeče matere. V njeno materinsko ljubezen se je vmesala politika in strila vse, kar je bilo lepo.

Ano poznajo mnogi v Kranju in tudi v Tržiču, kjer je živila pred vojno. Poznajo jo v družbenih organizacijah v Kranju in Orehku, kjer stane, pozna jo soborci iz predvojnih stavk, pozna jo tisti, ki so bili z njo zaprti v Glavnici in drugod. Vsi pravijo, da je Ana še prav taka kot nekoč: prijazna, delov-

na, toda hkrati odločna in nepopustljiva. Morda bi prav to dejali o njej tisti, ki so Ana Grunino poznali kot sobarico imovilega carskega uradnika v Tuškunu med prvo svetovno vojno. Morda je bil del te ugotovitve celo v kartotekah nacističnega taborišča v Rawensbrücku, kjer je Ana skoraj polna 4 leta visela med življenjem in smrtno. Rešilo jo je nekaj: prepranje v zmago pravice; vera v življenje in lepo bodočnost ter navsezadne — skrb za malega otroka.

Ko je Ana pripovedovala vse to, j večkrat utihnila, da je bilo slišati krike razposajenih mladih sankacev zunaj za hišo.

ROJENI »ZLOČINC«

Nekoga dne jeseni 1944. leta so nacisti pripeljali v taborišče kakih 60 otrok. Bili so rojeni »zločinci«, ker so bili njihovi starši židje in so zato večinoma že prej končali pred puškami ali v plinskih celicah. Tudi otroke je čakala enaka osoda. Iz sosednjega bloka, kamor so spravili otroke, je Ana slišala jokanje, okraj bloka so se kobacali bosonogi, napol goji, lačni malčki. Ana je skušala priti z njimi v stik. Varčevala je pri svojih obrokih in skrivaj zbirala prispevke, da je lahko nesla malčkom malo korenja, krompirja ali repe. Eden od teh otrok se je začel oklepati. Postala sta prijatelji. Približno 6-letni malček je govoril dokaj dobro poljsko. In seveda dobro nemško. Ana je skušala z ruskimi ali slovenskimi besedami dopovedati otroku, da bo nekoč lepše. Celo pravljics mu je skušala pripovedovati. Otrok jo je gledal z velikimi očmi in jo objel. Čez nekaj dñi jo je klical: »Tetka Ana.«

CEPRAV JE GROZILA SMRT...

Nekoč, ko je bil deček Herman Wolf pri tetki Ani, so njegovi sovračniki izgnili. V plinskih celicah so končala nista nedolžna življenja. Kam z otrokom? Ana je bila v velikem skrboh. Toda ni dolgo razmišljala. Vzela ga je z sebi. Skrivala ga je pod posteljo, delila z njim pičle obroke hrane in ga pozneje predstavljala najbolj zaupnim ljudem kot svojega lastnega sina. Da bi skrila njen sled, ga je preimenovala v Peter. Toda če bi ugotovili, da skriva židovskega otroka, bi oba končala v plinu.

Hausbesitzerin eines Junggesellen mit Heimkehr und Abschied. Zwei Jahre später wurde der Sohn Otto von seinem Heimat-Städtchen zu den Angräben des Jungen entlassen. Kurz darauf brachte seine Mutter in die sowjetische Flüchtlingsheime Anna Pavlin, die in der Kleinstadt Kremmen bei Berlin-Wittenberge wohnt. Hier ist sie zusammen mit ihrem kleinen Sohn Herman, nachdem er aus dem Kriegsgefangenenlager zurückgekehrt war. Die Frau hat ebenfalls Kinder mit ihrer Tochter Roswitha aus einer anderen Ehe. Sie sind beide offiziell als Flüchtlinge registriert und leben in einem kleinen Haus in der Nähe von Wittenberge. Die Rückkehr in die Heimat und das Leben in einem anderen Land ist für sie eine schwere Erfahrung.

»Zmeraj boš moja mama,« je Peter obljubljal Pavlinovi ob slovesu. Toda...
Slika je bila objavljena tudi v eni izmed nemških revij.

pa se je odločil za poklic. Obiskoval je še dve leti puškarško šoto.

Peter pa je rad hodil tudi na prostovoljno delo, k vajam v pevskem zboru, učil se je igrat klavir, kitara, ... Pravi Kranjec: vesel, delaven in pruden.

Zivljenje je povezovalo Petra in Ano z nerazdržljivo ljubezijo, kakršna je samo med mamo in doračajočim sinom. Vendar Ana ni prikrivala Peteru njegove preteklosti. Sproti, ko je doračal in razumeval življenje, mu je pripovedovali o njegovih starših, o nacizmu in židih, tolmačila grozote vojne in cilje svobodljubnega naroda. Cepraj jo je bila misel, da bi se morala nekoč ločiti od Petra, mu je vedno govorila o možnosti, da najde svoje sorodnike. Zato ga je vzpostabovala tudi k učenju nemškega jezika.

PRVI STIK S SORODNIKI

Ko je Ana nekoga dne poslušala radio, je slučajno slišala, da organizacija Rdečega kriza išče nekoga Hermanna Wolfa, ki ga je baje imela neka žena v Rawensbrücku. Presenečena in hkrati siromašna grozote vojne in cilje svobodljubnega naroda. Cepraj jo je bila misel, da bi se moral nekoč ločiti od Petra, mu je vedno govorila o možnosti, da najde svoje sorodnike. Zato ga je vzpostabovala tudi k učenju nemškega jezika.

To je njegovo zadnje pismo,« je dejala. Suhe vrstice pisalnega stroja so včipi pravopisni slovenščini sporocale, da Peter ne utegne pisati, da je zelo, zelo zaposlen... Imenuje jo še vedno »mamo«, toda konča z napol uradnim pozdravom in podpisom — Herman.

To je bilo leta 1955. Od takrat, dobro dve leti in pol, Ana ni več dobila glasu. Zaman je pisala, pošiljala voščila za god in rojstni dan, voščila ob Novem letu.

»Nič mi ni žal za to, kar sem storila za njenega. Samo to bi rada še vedela, kot vsaka mati, če še živi, če je zdrav, če je zadovoljen, kaj dela in kako živi. Sato to bi rada,« je dejala znova in se obrnila vstran.

»Ni on krije, je nadaljevala čez nekaj časa, kot prava mati, ki zni vedno oprostiti svojemu otroku. »Okolina je tam napravila takega,« je se pristavila. Namesto da bi njegovi rojaki bili hvaljeni, da je otrok še živ, da zna celo dokaj dobro nemško, so vzklikali. »Strastno, da otrok niti ne zna nemško!« Zaman je torej Ana varčevala za učitelja nemščine in skrbela za njego toliko let.

KAR V BOTTRUPU NI BILO VSEC

V novem okolju je iz razigranega, veselega Petra iz Kranja moral kaj hitro postati drugačen mladenec — Wolf Herman. Verjetno njegovim sorodnikom ni bilo všeč, da je Peter nosil s seboj v kovčeku znake prostovoljnega dela s petorokrako zvezdo, da je imel brošure in knjige s slikami maršala Tita, da je poznal vso zgodovino in grozodejstva nacistične Nemčije, da je simpatiziral z delavskim upravljanjem in obsojal nasilje. Morda jim ni bilo všeč, da je Herman v domotožju po Smarjeini goti in Storžiču, cepraj napol tih preveval.

Triglav moj dom.

Verjetno jim ni bilo všeč, da je tako plenilenost pokazala jugoslovanska žena, ki bi po njihovem mnenju smela biti samo kruta in osorna, nečloveška. Le tako se lahko tolmači, zakaj v časopisih in drugod, kot pravi Ana, niso omenili, da je Ana našla malega dečka v nacističnem logorju, da je bila tam kot pregnana in zatirana svobodoljubna, napredna žena.

K. Makuc

Herman s svojo pravo mamo pred časom, ko ju je razvajila vojna viba

Prišla je svoboda. Poletnega dne 1945. leta je Ana vrnila v Orehk pri Kranju izčrpana in bolehana. Vendar ju imela močno voljo. »Ni šlo več za mene, marveč za otroka, za Petera. Ni bilo časa je prišlo prvo pismo, ki ga je pisal Peterov stric iz Amerike. Kmalu pa so prišla še pisma sorodnikov iz Westfalije. Za Petera je bilo nekaj novega, zanimivega, zlasti je, ker je v odgovorih vzbudil svojo nemščino. Tako je šlo nekaj let.

Se preden si je opomogla, se je zapošljila v tovarni. V prostem času je raznašala časopise po Kranju, pletla nogavice in šivala za Petera.

Zato tisto jesen je mali Peter vstopil v osnovno šolo. Slovenščina mu je povzročila hude težave. Toda ne dolgo. Že v tretjem razredu je bil Peter med najboljšimi tudi v slovenščini. Tako je končal osnovno šolo in nižjo gimnazijo, potem

približati, toda Dominik ni maral o tem ničesar slišati. Spoznala je, da se še zmeraj ne more spriznjaziti z delitvijo premoženja. Posebno ga je bolela hiša, skoro tako kot vigenci. Ana mu je rekla, da se bo vse lepo uredilo. Levo polovico hiše bosta pridržala zase, desno pa prepustila Alešu. Mlada si lahko v zgornji hiši uredita spalnico in če Marinka ne bo hotela stati z Ano pri istem ognjišču, se kaj lahko spodnja kamra prezida v kuhinjo. Toda Dominik je le s stisnjeni ustnicami odkimal in Ana ni vedela, kaj naj si misli.

Do predpusťa je stric Filip poskrbel, da so Alešu kupili leta in mu prepisali premoženje. Aleš je postal k Španu snubce.